

Lietuvos Respublikos JAV ambasadorius Vygaudas Ušackas, centre, aptaria Lietuvos valstybės įsijungimo į NATO klausimus kartu su lietuvių pagrindinių organizacijų pirmininkais. Iš kairės: Jonas urbonas, Amerikos lietuvių respublikonų federacijos pirmininkas, Jonas Kuprys, Amerikos Lietuvių tarybos pirmininkas, John R. Mankus, Lietuvos Vyčių atstovas, ir Algimantas S. Gečys, JAV LB Krašto valdybos pirmininkas.

Rolando Kačinsko nuotr.

RUSIJOS IR LIETUVOS SANTYKIAI NAFTOS TIEKIMO SRITYJE

JAV dienraštis "Washington Post" liepos 23 d. paskelbė komentarą apie Lietuvos mėginimus išsilaisvinti iš priklausomybės nuo Rusijos energetikos srityje. Pasak šio įtakingo leidinio, prezidento Vladimir Putin pozicija šiuo klausimu parodys, ar Rusija realiai atsisako imperinio mąstymo, ar ji pajėgi veikti pagal civilizuoto pasaulio pripažintus valstybių bendravimo principus.

Kaip praneša ELTA, paskelbtame "Washington Post" straipsnyje rašoma, jog neseniai aukšto rango valdžios pareigūnas apibūdino V. Putin dilemą taip: Rusijos prezidentas norėtų atkurti Maskvos galią pasaulyje, tačiau yra priverstas rinktis tarp dviejų viena su kita visiškai nesuderinamų alternatyvų. Jis gali mėginti sužaišti galingos valstybės korta, kaip tai buvo daroma devynioliktajame amžiuje, kai Rusijos kaimynės buvo priverstos tapti jos satelitėmis ir dalyvauti aljansuose su šalimis, padedančioms šiai atremti Vakarų politinį spaudimą, pavyzdžiui,

Irako ir Irano. Arba jis gali imtis dvidešimt pirmajam amžiui būdingų metodų, t.y. liberalizuoti ūkį, tapti globalinės ekonomikos dalimi ir pamėginti integruoti Rusiją į Europos ekonomines bei saugumo struktūras.

JAV dienraščio vertinimu, šiuo metu V. Putin po truputį siekia ir vieno, ir kito. Žodžiais jis dažnai skelbiasi pripažįstąs dvidešimt pirmojo amžiaus metodus, tačiau Rusijos veiksmai kalba ką kita. "Šią vasarą iškilo įdomus dalykas, leisiantis pagaliau suprasti, kokia gi iš tikrųjų šio mišlingo Kremliaus vadovo pozicija. Tai atsitiko vienoje iš Baltijos valstybių - Lietuvoje. Buvusi sovietinė respublika šiuo metu yra tarp pagrindinių kandidačių tapti ES ir NATO nare", - rašo "Washington Post".

Toliau dienraštis rašo, kad Lietuvos klestėjimas, priešingai nei Rusijos, tęsiasi ir po atsiskyrimo nuo Tarybų Sąjungos. Tačiau ji susidūrė su nemaža ekonomine problema: jos energetinė sistema yra beveik visiškai priklausoma

nuo tiekėjų Rusijoje, o tai leidžia pastarajai daryti tam tikrą spaudimą. Jau kartą Maskva pasinaudojo energetinės blokados korta 1991-aisiais. V. Putin vyriausybė taip pat pademonstravo savo polinkį panaudoti energetinius išteklius, kad atkurtų 19 amžiuje egzistavusius santykius tarp abiejų šalių. Rusija tuo pačiu jau grasino ir Gruzijai bei kėsinosi perimti Ukrainos elektros tinklų kontrolę. Maskva padėjo daug pastangų, kurios, beje, baigėsi nesėkme, perimti visapusišką naujo dujotiekio ir naftotiekio, tiesiamo iš Kaspijos regiono, kontrolę.

Tikroji kova dėl NATO

JAV dienraštis rašo, kad Lietuva, kaip ir kelios kitos NATO kandidatės, toliau taisiais būdais mėgina išsilaisvinti iš energetinės priklausomybės nuo Rusijos bei su tuo susijusių šios šalies galingų Maskvos remiamų pramoninių grupių ketinimų perimti Lietuvoje veikiančias gamyklas, naftos perdirbimo įmones ir kitus svarbius

objektus jų privatizavimo procese. Tai susiję ne tik su tuo, jog Vakarams patraukli tokia Rytų Europos valstybių nepriklausomybė, bet ir su tuo, jog šių valstybių vyriausybės nujaučia, kad tikroji kova dėl narystės NATO ir ES vyksta būtent šiame kontekste.

"V. Putin nesivargina garsiai ginčytis dėl NATO plėtros, nes supranta, jog tai nepadės", - teigia Rytų Europos valstybių ambasadoriai Vašingtone. - Rusai grįžta prie vidaus strategijos. Jie norėtų kontroliuoti svarbiausių pramonės šakų ir gamyklų tiekimą šiose valstybėse, ir tuo sumažinti jų patrauklumą NATO atstovų akyse".

"Washington Post" vertinimu, Lietuva išvelgė glūdintį pavojų daug anksčiau nei jos kaimynės, ir todėl 1999 m. sutiko perduoti trečdalį savo naftos koncerno "Mažeikių nafta" akcijų į Tulsoje įsikūrusios vidutinio dydžio naftos bendrovės "Williams International" rankas. "Mažeikių nafta" buvo didžiausia naftos perdirbimo gamykla Sovietų Sąjungoje. Minėtas kompleksas sudaro ne mažiau nei 10 procentų Lietuvos ūkio, tačiau vis dar lieka priklausomas nuo tiekėjų Rusijoje. Lietuvos vyriausybė paskaičiavo, jog ji galėtų užsitikrinti savo nepriklausomybę pasikviesdama amerikiečius.

Po tokio sprendimo, priimta "Washington Post", Lietuva sulaukė "šaltojo karo" su didžiausia Rusijos naftos bendrove "LUKoil", Rusijos naftos tiekimo monopolininke Baltijos valstybėse. "LUKoil" nutraukė naftos tiekimą "Mažeikių naftai" ir atsisakė sudaryti tiekimo sutartį. Jo vadovybė pažadėjo neduoti naftos tol, kol Lietuva neperleis jai savo naftos perdirbimo įmonės valdymo. Tuo pat metu Rusijos sąjungininkai Lietuvoje ėmė vis garsiau kalbėti esą "Williams" buvo suteiktos ypač palankios sąlygos ir todėl amerikiečiai nesistengia vykdyti savo įsipareigojimų.

"Washington Post" informavo savo skaitytojus, kad prieš keturis mėnesius Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus nuvyko vizito į

Rusiją, kur su V. Putin kalbėjosi ir šiuo klausimu. Jo žodžiai buvo paprasti ir aiškūs: Panaikinkite "LUKoil" naftos tiekimo monopolį Baltijos valstybėse ir galimybę nustatyti kainas. Tai padaręs, V. Putin padėtų ne tik Lietuvai, bet ir parodytų, jog vykdo ekonominę reformą, skatindamas laisvai rinkai būdingą konkurenciją tarp savo šalies naftos bendrovių. O tai reikštų, jog Rusijos prezidentas siekia įgyvendinti dvidešimt pirmojo amžiaus tarpvalstybinių ryšių modelį, teigia JAV dienraštis.

"Mūšis baigėsi"

Jo nuomone, V. Putin nepasidavė. Tačiau, praėjus dviem mėnesiams, "Williams International" ir Lietuvos Vyriausybė sudarė ilgalaikę sutartį su "Jukos", antra pagal dydį Rusijos naftos kompanija, pasiryžusi parduoti šiai "Mažeikių naftos" akcijų portfelio dalį, nors ir nekontroliuotą, kaip sau reikalavo "LUKoil". JAV pareigūnai mano, jog toks kompromisas leis Lietuvos naftos sektoriui išsaugoti nepriklausomybę ir netapti aklų ekonominio ir politinio spaudimo įrankiu Maskvos rankose.

Vyriausybės remiamas dienraštis neseniai paskelbė esą "Williams" ir "Jukos" susitarimas yra nenaudingas Rusijai, o "LUKoil" sąjungininkai Lietuvoje pradėjo susitarimo blokavimo parlamente kampaniją. "Washington Post" baigdamas komentarą rašo, kad mūšis Lietuvoje aprimo praėjusią savaitę, kai kairiųjų premjeras Algirdas Brazauskas, suvokdamas, jog nuo šio klausimo priklauso narystė NATO, patikino "Williams" atstovus ir JAV valstybės sekretorių Colin Powell remiąs sandorį. Jei V. Putin nepavyks panaikinti "LUKoil" Rusijos vyriausybės suteiktą monopolininkės teisių, šis susitarimas gali žlugti. "Tai išbandymas V. Putin, - sako Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas. - Jei Rusijos prezidentas įveiks "LUKoil" monopolį ir sudarys sąlygas laisvam naftos tiekimui į Lietuvą, tai parodys, jog Rusija tikrai keičiasi".

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Krašto apsaugos ministerijoje lankėsi prezidentas Valdas Adamkus. Buvo planuojama uždarame susitikime palenkti prezidentą į civilių pusę pakeisti kariuomenės vadą. Socialliberalai Jono Kronkaičio vietoje norėtų matyti Česlovą Jezerską, o socialdemokratai - Valdą Tutkų.

Generalinis prokuroras Antanas Klimavičius baiminasi, jog sumažinus prokurorų algas labiausiai patyrę pareigūnai gali palikti darbą. Šiuo metu vidutinė prokuroro alga - apie 3 tūkst. litų, tačiau kai kuriems ji sumažės beveik trečdaliu.

Italijoje sulaukyti Genujoje riaušės kėlę demonstrantai, tarp jų ir šiaurietis studentas Tomas Aleinikovas buvo apklausiami. Kol kas Lietuvos ambasada Italijoje neturi duomenų apie advokatą, atstovaujantį Lietuvos piliečiui.

Paslaptis atskleista. Dingusių vertybių iš kunigo Ričardo Mikutavičiaus kolekcijos paslaptis jau atskleista. Kolekcijos, kurią pagrobė ir paslėpė dvasininko žudikai, dalį bandė parduoti aukšto rango Kauno nusikalstamo pasaulio atstovai. Tai paaiškėjo po Kaune įvykdytos operacijos. Jos metu buvo sulaukyti keli gerai žinomi nusikaltėliai. Dalis dingusių paveikslų jau surasti, kitų intensyviai ieškoma.

Klaipėdos teisėsaugininkams pavyko rasti tik dešimtadalį policijos komisariatuose dingusių baudžiamųjų bylų. Kelis mėnesius trukusio patikrinimo metu Klaipėdos policijoje iš 227 dingusių bylų rastos tik 23. Dalis jų rasta respublikiniame archyve. Dauguma dingusių bylų, pasak Klaipėdos apylinkės prokuratūros darbuotojų, buvo "nesudėtingos vagysčių" bylos.

Prezidentui buvo pristatyta ir kai kurių rezonansinių bylų tyrimo eiga. Tačiau Generalinės prokuratūros vadovas atsisakė pateikti detalesnę informaciją apie Kiesų dingimo, liepos 6-ąją įvykdytos diversijos geležinkelėje, taip pat prieš kelerius metus nužudytų teisėsaugos pareigūnų bylų tyrimą. "Kai turėsiu ką pasakyti, tuomet ir pasakysiu", - teigė jis.

Dviguba žmogžudystė Kaune metalų supirktuvėje. Draugystės gatvėje esančioje UAB "Lita-West" buvo rasti peiliais subadytų vyrų - Sigitos Marowo ir anksčiau teisto Egidijaus Nikitino kūnai. Pirminiais duomenimis, iš supirktuvės niekas nedingo. Susidorota su sandėklininku-apskaitininku bei jo draugu.

Keičiami apskričių viršininkai. Pradėjus dirbti dvyliktajai Vyriausybei ir nutrūkus apskričių viršininkų įgaliojimams, Ministrų Kabinetas paskyrė devynis iš dešimties apskričių administracijų vadovus. Liko neapsispręsta tik dėl Kauno apskrities viršininko kandidatūros.

Kaip praneša ELTA, **Kauno** apskrities viršininko pareigų atleidžiamas Giedrius Buinevičius ir jo pavaduotojas Arvydas Garbaravičius, kurį pakeis Zigmantas Benjaminas Kazakevičius.

Iš **Utenos** apskrities vadovų atleistas Jeronimas Balčiūnas į jo vietą paskiriamas Vilius Cibulskas. Viršininko pavaduotoja Romualda Kaulakienė liko savo pareigose.

Arūnas Beišis lieka **Tauragės** apskrities viršininko pareigose, tačiau vietoj jo pavaduotojos Irenos Ričkuvienės dirbs Osvaldas Šarmavičius.

Vilniaus apskrities viršininko pareigose dirbusį Algirdą Kudžį keičia Gediminas Paviržis. Pavaduotojo pareigas toliau eis Zbignevas Balcevičius ir skiriamas Arvydas Klimkevičius.

Kazys Lečkauskas lieka **Telšių** apskrities viršininko pareigose, tačiau vietoj Jurgio Staševičiaus pavaduotoju dirbs Vytautas Urbonavičius.

Klaipėdos apskrities viršininkės pareigas išsaugos ir Virginija Lukošienė, nors Vidas Karolis atleistas iš viršininko padėjėjo pareigų.

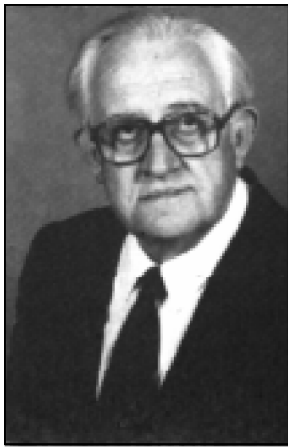
Savo postą išlaikys ir Raimundas Markauskas, likęs **Alytaus** apskrities viršininko pareigose, bet vietoj Arvydo Švirmicko pavaduotoja paskirta Onutė Balevičiūtė.

Laisvūnas Neimantas iš **Šiaulių** apskrities viršininko pareigų atleidžiamas ir skiriamas Alvydas Šedžius. Vietoj atleidžiamo Evaldo Lementausko kol kas niekas nepaskirtas.

Iš **Marijampolės** apskrities viršininko pareigų atleidžiamas Jonas Ščeponis, kurį pakeis Albinas Mitrulevičius, o Virginijus Dargužas atleistas iš pavaduotojo pareigų.

Postą palieka ir Ramūnas Vyžintas, **Panevėžio** apskrities viršininkas, kurio pareigas nuo šiol eis Rimantas Sankauskas. Zita Kukuraitienė lieka viršininko pavaduotoja.

Vyriausybės ryšių su visuomene patarėjai primena, jog apskrities viršininkai bei jų pavaduotojai yra politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojai, priimti į valstybės tarnybą jį pasirinkusio valstybės politikos įgaliojimų laikotarpiui.

Algirdas Pužauskas

Liepos 13 dieną buvo komunistinėje Kinijoje džiaugsmo ir linksmybių diena, nes Tarptautinis Olimpinių komitetas parinko Kinijos sostinę Bejing 2008 metų Olimpinių vasaros žaidynių vieta. Kinija niekad nėra organizavus Olimpinių žaidynių, nors jos gyventojų norai komitetui buvo žinomi. Kinija siekė garbės organizuoti 2000 metų žaidynes, tačiau tas uždavinys buvo pavestas Australijos Sydney miestui, kuris jį puikiai atliko.

Olimpinius žaidimus siekė organizuoti 2008 metais be Kinijos sostinės dar Kanados Toronto, Paryžius, Turkijos Istanbul ir Japonijos Osako, tačiau Tarptautinis Olimpinių komitetas nusprendė, kad Kinijoje gyvena ketvirtadalis visos žmonijos gyventojų, tačiau dar niekad istorijoje Kinija neruošė Olimpinių žaidynių.

Tarptautinis Olimpinių komitetas prieš balsavimą išklaušė daug skundų. Kritikai kalbėjo, kad negalima pavesti tokio svarbaus darbo valstybei, kuri laužo žmogaus teises. Amnesty International paskelbė, kad Kinijos saugumas, kovodamas su nusikaltimais,

KINŲ POLITIKA IR SPORTAS

nuo balandžio mėnesio sušaudė 1,791 savo pilietį. Prieš sušaudant tie piliečiai buvo vežami į sporto stadionus, kur minios žmonių išreikšdavo savo panieką ir pasipiktinimą nuteistųjų elgesiu. Dabar, sakoma Amnesty International pareiškime, tuose sporto stadionuose įvyks už septynerių metų tarptautiniai žaidimai. Už Kiniją balsavę komiteto nariai teigė, kad geras pavyzdys yra Pietų Korėja, kuriai buvo pavesta rengti 1988 Žaidynes Seaol mieste. Prieš tai Pietų Korėjoje valdžią pagrobė kariniai diktatoriai, o po Žaidynių P. Korėja pasisavino demokratinę sistemą.

JAV vyriausybė laikėsi neutraliai. Valstybės departamento kalbėtojas Ari Fleischer pasakė korespondentams, jog prezidentas George W. Bush laikosi nuomonės, kad šis klausimas, kam pavesti Olimpinių žaidynių organizavimą yra tarptautinio komiteto reikalas. Prezidentas mano, kad Kinija bus priversta daugiau gerbti tarptautines žmonių teises. Ji prisimins, kad 1980 ir 1984 metų žaidimai buvo paliesti politinių įvykių. Amerika ir kitos šalys boikotavo 1980 Žaidynes Maskvoje, nes Sovietų Sąjunga puolė Afganistaną. Po ketverių metų Sovietai boikotavo Los Angeles Žaidynes.

Šiame Tarptautinio Olimpinių komiteto suvažiavime buvo pakeista ir vadovybė. Ilgametis šios pasaulinės tarybos prezidentas Juan Antonio Samaranch balsavo už

žaidynių pavedimą Kinijai, sakydamas, kad Žaidynės gali atidaryti Kinijoje naują erą. Jam pritarė ir pagalbinis šios tarybos narys be balsavimo teisės, buvęs JAV Valstybės sekretorius Henry Kissinger. Jis mano, kad Žaidynėms besirengdama Kinija savo elgesį tarptautinėje plotmėje ir namuose pakeis. Šis suvažiavimas buvo paskutinis Samaranchui. Buvo renkamas naujas Tarptautinis Olimpinių komiteto pirmininkas, kuriuo tapo belgas medicinos daktaras, chirurgas, žinomas buriuotojas Jacques Rogge (tariama Roh-Guh). Jis yra 59 metų amžiaus, jo kadencija bus aštuoneri metai, po to jis galės kandidatuoti dar ketveriems metams. Per Tarptautinio komiteto 107 metų istoriją jis bus aštuntasis tarybos prezidentas. Balsavimas buvo slaptas. Į prezidento vietą kandidatai buvo: Pietinės Korėjos Kim-Un-yong, Kanados Dick Pound, Vengrijos Pal Schmit ir JAV Anita DeFrantz.

Daugiausia nuliūdę yra išeiviai iš Tibeto, kurie yra Kinijos okupuoti. Jie mano, kad nutarimas pavesti okupantams organizuoti Žaidynes yra lyg jų apdovanojimas už Tibeto pavergimą.

Liepos 16 d. Kinijos prezidentas Jiang Zemin pasirašė su Rusijos prezidentu Vladimir Putin "amžinos draugystės" sutartį, nors sakoma, kad sutartis galioja 20 metų. Pasirašytos ir ekonominės bičiulystės sutartys. Rusija pažadėjo padėti Kinijai nutiesti naftos ir natūralių dujų

Nukelta į 3 p.

Kinijos prez. Jiang Zemin ir Rusijos prez. Vladimir Putin džiaugiasi pasirašę draugiškumo ir geros kaimynystės paktą ir kartu veikiant prieš bet kokią agresiją.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$35.00, first class - \$58. Single copy - 70 cents. Air mail overseas - \$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirma klase - \$58. Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. Atskiro numerio kaina - 70 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai gražinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LIETUVIŠKASIS STEBUKLAS

Prieš daugiau kaip 900 metų nebuvo nei lietuvių tautos, nei tautinės valstybės, bet tada nebuvo ir kitų didžiųjų tautų. Lietuvių tauta, kaip ir kitos tautos, pamažu susidarė istoriniame vyksme. Tame vyksme ji gali ir išnykti. Tautos išlikimo sargyboje reikalingas nuolatinis budėjimas. Šiais tarptautiškumo laikais budėjimas pratęsia tautos gyvybę. Jame vyksta naujoviškas filosofinis ir sociologinis tautiškumo suvokimas, kuriame, deja, šiuo metu nemaža tautinio neįtaiso.

Viena to neįtaiso priežastis - kosmopolitizmas, kurį šiandien jaučiame ir Lietuvoje. Mūsų tautos filosofas dr. Juozas Girnius šiuo atveju yra pasakęs, jog "kosmopolitizmas - tai moralinis genocidas". Tautos gyvybės išlaikymą naujojo tautos ir istorijos posūkio metu labai giliai suprato Lietuvių Fondo kūrėjai jau prieš 40 metų Jungtinėse Amerikos Valstijose. Šiandien Lietuvių Fondas rūpinasi **kasdienine lietuvių**. Kad tai tiesa, liudija šie faktai. Dabartinis Lietuvių Fondo Tarybos pirmininkas, kalbėdamas liepos 25 d. spaudos atstovams, pareiškė tiesiog neįtikėtiną, bet tikrą faktą: Lietuvių Fondas mūsų tautinės gyvybės išlaikymui jau yra paskyręs iš viso devynis milijonus septynis šimtus septyniasdešimt aštuonis tūkstančius ir šešis šimtus penkiasdešimt septynis dolerius! Tą sumą sudaro dvi pozicijos: viena, kad mūsų tautiniams reikalams paskirta 8,628,445.00 doleriai ir antra - Lietuvai specialiai įteikta 1,150,212.00 dolerių.

Pelno skirstymo komisija pranešė, jog lituanistiniam švietimui per JAV LB Tarybą, Religinių reikalų tarybą, PLB Švietimo komisijai, Prancūzijos lituanistinei mokyklai, Vilnijos mokykloms ir mokytojams, Vasario 16 gimnazijai, Kauno ir Vilniaus Jėzuitų gimnazijoms, Seinų, Punsko ir kitoms švietimo institucijoms bei studentų stipendijoms čia ir Lietuvoje iš viso skirta 379,253 doleriai. Kultūriniai reikalams, į kuriuos įjungti menai ir mokslas - premijos, Ažuoliukų koncertai, Žaltvykslės teatras, Lietuvių Opera, Dainavos ansamblis, Los Angeles dramos sambūris, Lietuvių rašytojų draugija, Čiurlionio galerija, Tautinių šokių institutas, Šešupės ansamblis Punske, parodos Druskininkuose ir St. Petersburg, FL, Kultūros institutas Vokietijoje ir dar kiti vienetai, kuriems skirta 67,500 dol. Mokslui reikalams universitetuose, APPLE mokytojų kursus Lietuvoje, į laisvę fondui, Tasmanijos lietuvių veiklai, galerijoms ir knygų leidimui skirta 93,400 dol. Visuomeninių reikalų kategorijon priskirta JAV LB krašto valdyba, Kultūros taryba, Socialinių reikalų taryba, Clevelando ir Philadelphijos apylinkėms, PLB valdybai, laikraščiams, radijui, televizijai, stovykloms, Lituanistikos tyrimo centrui, ateitininkams, skautams, kudirkiečiams, stovykloms, sporto reikalams, Baltgudijos, Urugvajaus, Lenkijos lietuvių kultūrinei veiklai ir kitiems iš viso skirta 366,697 dol.

Šiais metais buvo gauta 270 prašymų. Iš viso buvo prašoma 3,370,000.00 dol. Ar visa šita lietuvių tautinei gyvybei išlaikyti veikla būtų galima, jei nebūtų Lietuvių Fondo? Tai lietuviškasis stebuklas ir užsienio lietuvių meilė savo tautai ne žodžiais, bet darbais.

S. Tūbėnas

BIRŽELIO 23 SUKILIMAS - ŠVIESOS SPINDULYS NAKTYJE

(4)

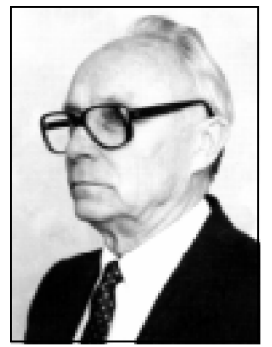
Vakare, kai mes nuo politrūkų ir komisarių atsispyrėme, tai kartu su jais pasitraukė visi žydai (išskyrus vieną), pora buvusių Lietuvos rusų ir didžiuma rusų naujokų. Prieš krentant į pelkę pasišaukiau netoliese buvusį, jau minėtą žydą, kuris su mumis pasilikė. Jam pasakiau, kad mes eisime vokiečiams pasiduoti. Jam patariau bėgti. Problema buvo kariški rūbai. Su jais būtų pavojinga keliu eiti - tad reikėtų naktimis eiti. Į mano pasiūlymą jis atsakė: "Kodėl aš turėčiau bėgti, čia mano kraštas. Aš čia gimiau ir mokslus baigiau, ir į jokią politiką nesimaišiau." Jam pasakiau, kad tą aš žinau ir, kad dėl to man rūpi jo likimas. Dar pridėjau, kad vokiečiai į tai nežiūrės ir vadovausis Berlyno nurodymais.

Jeigu jam pavyktų kariškų rūbų atsikratyti, tai jis galėtų lengvai tarp žmonių įsimaišyti. Jo vardo nebeatsimenu, o pavardė buvo visai lietuviška - Kazakevičius. Iš išvaizdos ir iš kalbos nebūtų niekas nuo lietuvio atskyręs. Buvo baigęs universitetą - inžinierius. Kol atsikėlėme - tai kai kurie jau grįžo iš žvalgybos. Buvo nuėję pasižiūrėti, kas vakar vakare toje pamiškėje degė. Ir iš kur tie dvokiantys dūmai kilo. Jų pasakojimai buvo gana šiurpūs. Jų žodžiais, ten yra gal virš 20 sudaužytų ir didžiumoje sudegusių sovietinių tankų. Gera žinia tai, kad tankai, kurie sudaužyti, bet nesudegę užpakalyje turi gal 100 litrų talpos benzino batus. Kita gera žinia, kad mūsų šoferiai paliktuose sunkvežimiuose rado du tuščius gal 20 litrų benzino batus. Dar geresnė žinia - tai vienas sunkvežimis pilnas amunicijos. Kitas pilnas duonos kepalų, o trečiame buvo baltiniai, rankšluosčiai ir

paklodės. Tuojau kilo susitarimas, kad iš tų paklodžių bus padarytos baltos vėliavos. Šoferiai pasiėmė tuos tuščius batus ėjo prie tų sudaužytų tankų, kad prisipildytų benzino. Su prisipildytu benzinu grįžę užvedė 3 sunkvežimius ir važiavo arčiau tų tankų, kad sunkvežimių batus prisipildytų. Vienas šoferis pasiūlė ir man važiuoti. Jo pasiūlymą priėmiau, bet vėliau dėl to labai gailėjaus. Nes ilgą laiką naktimis tuos vaizdus matydavau. Pusiau išlindę tankistai ir sudegę. Kiti degdami iš tankų išlipę ir šalia jų gulėjo. Ir to sudegusios mėsos kvapo ilgai negalėjau užmiršti.

Mūsų visas dalinys nutarė eiti arčiau tos vietos, kur buvome paskutiniam poilsiui sustoję. Mums vos spėjus miške tinkamą vietą susirasti, kai iš netolimo kaimo vienas mūsiškis sugrįžo su gera žinia, kuri visų nuotaiką pakėlė. Jis buvo pas vieną ūkininką užėjęs, kuris klausėsi Kauno radijo. Kaip tik tuo metu, kai buvo paskelbtas Lietuvos Nepriklausomybės atstatymas. Tas ūkininkas buvo labai geroje nuotaikoje ir net vieną sūrį davė. Aš dar dešros galiuką turėjau - tai prie to sūrio trupinio nepretendavau. Į šalį pasikvietęs porą tų, kurie manimi, o aš jais pasitikėjau. Jiems po galiuką dešros atploviau. O už Nepriklausomybę beveik dvi dienas nešiotą alaus bonkutę atidariau. Visiems trims - tai tik po gerą gurkšnį teteko.

Kaip buvo per radiją sakyta, pradėjome rinkti išmėtytus ginklus, kurių pakelėse buvo. Taip pat miške beklaidžiojančius rusus pradėjome į nelaisvę imti. Asmeniškai du su puse ir aš paėmiau. Iš kur ta pusė - tai trumpai. Buvo už mane

didesnis ir pusėtinais kvailas. Jis sutinka pasiduoti, bet nesutinka šautuvo atiduoti. Nes draugas Stalinas įsakė ginklo neatiduoti. Netoliese pamačiau vieną stambesnę mūsiškį ir jį į talką pasišaukiau. Tam rusui teko į užpakalį įspirti ir šautuvą per jėgą atimti. Mums Vilniaus kryptimi žygiuojant, iš miškų išlysdavo raudonarmiečiai ir geruoju prie mūsų prisidėdavo ir šautuvą atiduodavo. Tam tikslui tie sunkvežimiai tarnavo. Vienoje vietoje iš miško išėjo 3 gerai atrodantys vyrai gal 28-32 m. amžiaus. Atrodė, kad vargo niekuomet nematę. Tik jie dėvėjo lyg mechanikų kombizonus. Jau saulei beveik leidžiantis ir vėl į mišką įlindome. Neteko daug paeiti. Staiga iš visų pusių halt, halt ir mus iš visų pusių apsupo SS-ninkai, kurie turėjo mums nematytus ginklus. Šautuvus ne šautuvus, pistoletus ne pistoletus. Miške buvo nedidelis skynimas, tai tiems trimis su kombizonais liepė į tą skynimą eiti ir paskui juos eidamas SS-sininkas iš už batų aulo išsitraukė pistoletą ir vienam šūvis į pakaušį, antram ir trečiam ir visi net ne aikštelėje nuvirto ir net nepasispardė. Pistoletą atgal įsikišęs atėjo ir į mus žiūrėdamas pasakė. Jo žodžius vienas mūsiškis vertė: "Jeigu nors vienas iš jūsų bandysite pabėgti - tai visiems tas pat atsitiks! To jau buvo per daug. Ir savo draugams pasakiau. Jie mūsų į belaisvę nepaėmė - mes patys atėjome. Ir bendrai - jeigu belaisvius šauda, tai Vokietija karo nelaimės! Bet aš tos nuomonės laikiausi ir išvengiau visų mobilizacijų."

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

vamzdžių linijas iš Sibiro į šiaurinę Kiniją, kad ji galėtų sudaryti vadinamą strateginių

šaltinių atsargas. Kinijos prezidentas pasakė ilgą kalbą, kalbėdamas puikia rusų kalba, nes jis jaunystėje ilgus metus studijavo Maskvoje ir gerai

išmoko rusų kalbą. Jis buvo pertrauktas rusų studentų nuširdžiais plojimais, kai pasakė, kad Rusijoje jis jaučiasi kaip namie.

Keliais sakiniiais

• **Prezidentas G.W.Bush** patenkintas pavykusių priešraketinės gynybos bandymu. Liepos 14 iš Vandenberg, Kalifornijos karinės bazės į erdvę buvo iššauta raketa. Dvidešimt vienai minutei praėjus, gynybos raketa buvo

paleista iš salyno Ramiajame vandenyne. Ši "gynybos" raketa pasivijo "puolančią" raketą 144 mylių atstume nuo Žemės, abi sudužo ir nukrito į jūrą. Pentagone aviacijos generolas, kuris vadovauja gynybos skydo programai,

patenkintas paskelbė, kad dabar bus planuojamas kitas bandymas, numatytas spalio mėn. Prezidentas jau paprašė Kongreso daugiau lėšų šioms bandymams. Kaip žinoma,

Nukelta į 4 p.

IŠ "DIRVOS" ARCHYVŲ

Skulptorius Vytautas Raulinaitis, daug talkinęs "Dirvai", New Rochelle kolegijoje stovi prie savo kūrinio suruoštos jo skulptūros parodos metu.

LIETUVA IR PASAULIS

DIDELIS POLITINIS ĮVYKIS NEDIDELĖJE LIETUVOJE

Vilnius, liepos 26 d. (ELTA). "Dideliu politiniu įvykiu nedidelėje Lietuvoje" pavadino Prancūzijos Prezidento Jacques Chirac valstybinį vizitą Lietuvoje Ministras Pirmininkas Algirdas Brazauskas. Lietuvos Premjero nuomone, suartėjimas su tokia didele ir įtakinga valstybe, kaip Prancūzija, yra labai naudingas Lietuvai, siekiant savo strateginių tikslų - narystės Europos Sąjungoje ir NATO. Algirdas Brazauskas yra apdovanotas aukščiausiu Prancūzijos apdovanojimu - Garbės legiono ordinu. Šis apdovanojimas jam buvo įteiktas 1997 m. Paryžiuje, jam kaip Lietuvos Prezidentui viešint Prancūzijoje. Su šio apdovanojimo ženklu Ministras Pirmininkas A. Brazauskas dalyvavo aukšto svečio iš Prancūzijos sutikimo ceremonijoje. Pasak A. Brazausko, pokalbyje su Prancūzijos vadovu jis ketinąs aptarti Ignalinos AE problemas, Lietuvos ambasados pastatų Prayžiuje gražinimo klausimą. Jo įsitikinimu, Prancūzijos Prezidento vizitas Lietuvoje taip pat suvaidins reikšmingą vaidmenį dviejų šalių ekonominiame bendradarbiavime, paskatins investicijas. 2001 m. duomenimis, tiesioginės Prancūzijos investicijos Lietuvoje sudaro daugiau kaip 28 milijonus JAV dolerių, arba tik 1,2 procento visų tiesioginių užsienio investicijų.

PRANCŪZIJOS PREZIDENTO SIMPATIJOS

Liepos 26 d. prasidėjusį Prancūzijos Prezidento Jacques Chirac valstybinį vizitą Lietuvoje nušviečia didelis būrys Prancūzijos žurnalistų. Prancūzų žiniasklaidos komandoje - per 40 narių. Tai įtakingų laikraščių "Mond", "Figaro", agentūrų, radijo ir televizijos stočių atstovai. Prancūzijos spaudoje jo vizito po Baltijos valstybes išvakarėse nemažai reikšmės skirta tam faktui, kad Prezidentas savo kelionę po Baltijos valstybes pradeda būtent nuo Lietuvos. Pasak prancūzų žurnalistės Ingos Waterlot, šį faktą prancūzų žiniasklaida laiko neatsitiktiniu. Prancūzai šalies vadovo pasirinkimą aiškina tuo, kad Lietuva labiausiai susijusi su Prancūzijos kultūra. Prancūzų žiniasklaida pabrėžia, kad Lietuvoje yra 300 tūkstančių prancūziškai kalbančių žmonių. Svarbiu veiksmu laikomas ir tas faktas, kad Lietuva yra Frankofonijos, prancūziškai kalbančių valstybių organizacijos, asocijuota narė, Lietuvos Seimo delegacija dalyvauja Frankofonijos Parlamentinės Asamblėjos sesijose.

LIETUVOS PREZIDENTŪROS KIEME "MARSELJETĖ"

Liepos 26 d. vidurdienį Lietuvos Prezidentūros kieme įvyko iškilminga Prancūzijos Prezidento Jacques Chirac sutikimo ceremonija, prasidėjo Prancūzijos vadovo valstybinis vizitas mūsų šalyje.

Prezidentūros kieme prie automobilio su Prancūzijos vėliava aukštą svečią pasitiko Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus. Prancūzijos vadovo garbei karinis orkestras sugrojo valstybės himną "Marseljetė". Ceremonijoje taip pat atliktas Lietuvos himnas. Garbės sargybos kuopa ginklu

pagerbė Prancūzijos Respublikos Prezidentą.

Prancūzijos Prezidento susitikimo ceremonijoje dalyvavo Lietuvos Ministras Pirmininkas Algirdas Brazauskas, kiti Vyriausybės nariai.

Jacques Chirac - antrasis po Nepriklausomybės atkūrimo Prancūzijos vadovas, atvykęs į Lietuvą su oficialiu vizitu. Pirmą kartą 1991 metais Lietuvoje viešėjo tuometinis Prancūzijos Prezidentas Francois Mitterand.

Dabartinis Jacques Chirac

PRINCAS RUOŠIASI KELIONEI Į BALTIJOS ŠALIS

Lietuvos sostinėje vėl laukiama Karališkosios didenybės vizito, - šį kartą Vello princo Charles. Oficialus vienos dienos vizitas Vilniuje numatomas lapkričio pirmosiomis dienomis. Jis taip pat lankysis Estijoje ir Latvijoje.

Kaip Eltai sakė Didžiosios Britanijos ambasadoje Vilniuje, tai pirmasis princo vizitas į Lietuvą ir kitas Bal-

tijos valstybes. 1998 m. Lietuvoje su oficialiu vizitu lankėsi princo brolis Andrew. Tai pačiais metais Vilniaus galerijoje "Vartai" buvo surengta princo akvarelių paroda.

Šiuo metu princo Charles vizito programa derinama, todėl detalesnė informacija apie vizitą bus skelbiama vėliau.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 3 p.

bandymus buvo pradėjęs buvęs prez. Bill Clinton, bet po kelių nepasisekimų juos nutraukė.

- **Kinijos** vyriausybė paskelbė, kad bus tęsiamas geležinkelio tiesimas, kuris sujungs Tibeto sostinę su Kinijos geležinkelių sistema. Teks pastatyti daug tiltų ir tunelių, kurie daug kainuos, tačiau tai atidarys Tibeto sienas ekonominei pažangai. Kinija valdo Tibetą jau nuo 1950 m.

- **Kinija** šventė liepos 1 d. komunistų partijos įsteigimo 80 metų sukaktį. Paskutiniame partijos kongrese kai kurie delegatai kalbėjo, kad komunizmą įgyvendinti užtruks dar keli šimtmečiai. Kai kurie siūlė pavadinti dabartinę Kiniją socialistų vardu. Jau dabar kur kaimų seniūnai yra renkami vietinių gyventojų laisvu ir slaptu balsavimu, o ne skiriami centrinės valdžios kadru skyriaus vadų.

- **Washingtono, D.C.**, ligoninėje Saudo Arabijos kilmės šeimoje, kuri turėjo sunkumų turėti vaikų, po vaisingumo vaistų ėmimo, dviem mėnesiais per anksti gimė septynetukas: dvi mergaitės ir penki berniukai.

- **Izraelyje** tebevyksta kovos tarp palestiniečių ir Izraelio kariuomenės. Vienas arabas nusižudė sprogus bombai, tačiau žuvo ir du

izraeliečiai. Kitame sprogime, per anksti sproguos arabų gaminamai bombai, žuvo du palestiniečiai. Izraelio tankai ir malūnsparniai apšaudė įtariamų arabų pastatus keliose Vakarų kranto vietose.

- **Kroatijos miestuose** labai triukšmingai buvo sutiktas Anglijos Wimbledon lauko teniso turnyro vyrų sekcijos laimėtojas kroatas Goran Ivanisevič. Split miesto gatvės buvo pilnos tautinių vėliavų ir žmonių, o čempionas net apsiverkė.

- **Indijos** premjerui Atal Behari Vajpayee tarantis kaip įgyvendinti taiką, Kašmire žuvo 35 žmonės, kovodami dėl teritorijos. Pakistano prezidentas Pervez Musharaff pripažino, jog derybos nedavė vaisių ir pareiškė viltį, kad ateityje vėl bus pasitarimai.

- **Pietų Afrikos** valdžia jėga išvarė iš Johannesburg pakraščių ten nelegaliai įsitačiusius žmones ir sugriovė jų būdas.

- **Pietų Amerikos** valstybėse pasirodė gan rimtas ekonominis smukimas, pakilo infliacija, padidėjo nedarbas. Šalys, kaip Argentina, nebegali jau sumokėti nuošimčių už anksčiau gautas paskolas.

- **Albanijoje** rinkimus vėl laimėjo socialistų partija su premjeru Ilir Meta.

- **Irano** dvasiškių taryba, kuri prižiūri vyriausybės veiklą, pasmerkė valdžios susitarimus su Italijos ir Japonijos

vizitas vertinamas kaip ryškus akcentas Lietuvos-Prancūzijos diplomatinių santykių dešimtmečio sukakties minėjime.

Savo vizito išvakarėse duodamas interviu Lietuvos dienraščiui "Lietuvos rytas" Prancūzijos Prezidentas aukštai vertino Lietuvos pažangą, siekiant narystės Europos Sąjungoje, pabrėžė Lietuvos teisėtą siekį stoti į NATO.

Po iškilmingo aukšto svečio sutikimo ceremonijos prasidėjo Lietuvos ir Prancūzijos Prezidentų pokalbis.

Kauno miesto meras Erikas Tamašauskas priėmė Japonijos nepaprastąjį ir įgaliotąjį ambasadorių Danijoje ir Lietuvoje Šohei Naitą ir jo žmoną. E. Tamašauskas, padėkojęs svečiui už jo mandagumo vizitą, konstatavo, kad dviejų tolimų šalių suartėjimui pagrindą padėjo iškilaus japonų diplomato žygdarbis Kaune Antrojo pasaulinio karo metais. Svečias vakar apsilankė M. K. Čiurlionio muziejuje ir Č. Sugiharos namuose.

specialistais, kurie ieškos Irane naujų naftos šaltinių.

- **Kroatijos** parlamentas turi 151 narį. Iš jų 93 parėmė ministrą pirmininką Ivica Racan, kuris pasiūlė perduoti Jungtinių Tautų teismui Hagoje du karo nusikaltėlius, serbų žudytojus. 36 seimūnai pasisakė prieš generolų baudimą, kiti susilaikė nuo balsavimo. Ginčai Kroatijos seime vyksta toliau.

- **Rusijos** prezidentas V. Putin planuoja reorganizuoti kariuomenę, kuri esanti per didelė. Šiuo metu laikraščiai daug rašo apie jaunus dezertyrus, kurie su ginklais pabėga iš kariuomenės ir sudaro nusikaltėlių gaujas. Tokia gauja veikė Rostovo apylinkėse ir net Maskvos priemiesčiuose. Karaliaučiaus regione įvairios nelaimės žuvo 19 jūreivių. Kariuomenės naujokus persekioja pagal seną įprotį žemesnio laipsnio karininkai ir įvairūs puskarininkiai. Daug ateina kariuomenės su protinėm ligom ar jaunų dienų nusikaltėlių įpročiais. Sunku esą juos išmokyti drausmės ir paklusnumo.

- **Popiežius Jonas Paulius II** lankydamas Ukrainą meldėsi prie Babi Yar tarpukalnio, kur nacių karo laikais buvo sunaikinta daug žydų. Popiežius meldėsi už holokausto aukas ir už religinę lygybę ir vienybę. Jo apsilankymas, sako ukrainiečių spauda, ypač paveikė šalies jaunimą.

CLEVELAND, OH

VASARA JURGINĖJE

Jurginės Šalpos centras veikia visus metus, kas mėnesį ten gaunama ir išdalinama apie 2 tonas maisto gaminių. Tokia siunta yra iškraunama iš sunkvežimio ir sudedama paskirstymui vargšams. Liepos mėnesio savanoris talkininkauja tam Šalpos Centru jau 15 metų, nes jis yra pasišventęs mūsų talkoje padėti vargšams. Jurginė didžiuojasi paskelbusi Wilson Santiago mūsų liepos mėnesio savanoriu.

Metinė parapijos gegužinė ir sugrįžtūvės iš liepos mėnesio nukeltos į rugsėjo 9 d. sekmadienį, pradedant po 10:30 val. ryto Mišių, klebonijos sode. Tikimės, kad tuo laiku visi atostogautojai bus sugrįžę iš kelionių ir stovyklų. Visi mūsų nariai ir bičiuliai yra mielai laukiami rugsėjo mėn. gegužinėje.

Orui atšilus, sekmadienio 9 val. ryto Mišios bus aukojamos vėsinamoje koplyčioje. Sulaukus didesnio maldininkų skaičiaus, šios Mišios vėl bus aukojamos bažnyčioje.

Liepos pradžioje buvo pertvarkyta telefono sistema Šv. Jurgio klebonijos ir bažnyčios pastatuose. Dėka naujos sistemos bus lengviau pasiekti Jurginės įstaigą, Šalpos centrą ir Bingo lošimus salėje, skambinant tik šiuo telefono numeriu: 216-431-5794. Jurginės fakso numeris tas pat: 216-391-8233. Salės apmokamas telefonas (Pay Phone): 216-361-9555. Tinklavietės adresas: www.SaintGeorgeParish.org.

MALONI ŽINIA

Gambier, Ohio, Kenyon College Office of Public Affairs pranešė, kad Evelina Maciulevičiūtė, Virginijos ir Povilo Maciulevičių duktė, gyvenanti Lakewood, Ohio, buvo įtraukta į 2000-2001 mokslo metų Kenyon College garbės sąrašą. Kad į šį sąrašą patektų, studentas privalo turėti mažiausiai 3.45 taškų pažymių vidurkį keturių taškų vertinimo skalėje.

Gimusi 1981 m. Kaune, Evelina atvyko į Ameriką 1992 m. Ji baigė Lakewood High

Mes sveikiname krikščioniškon bendruomenėn ir mūsų parapijon įsijungusį Colin Patrick Norton, kuris yra Patricko ir Audros (Butkutės) Nortonų sūnelis. Jis aną savaitgalį buvo pakrikštytas Šv. Jurgio bažnyčioje.

Clevelando dienraštis *The Plain Dealer* pirmame puslapyje pranešė, kad nuo š.m. rugsėjo 1 d. duoklė už Mišias diecezijos yra pakeliama nuo 5 dol. iki 10 dol. Ta 5 dol. duoklė už Mišias buvo nustatyta 1905 metais kaip priemonė paremti dvasininkus. Iki šiol Šv. Jurgio parapijiečiai buvo dosnūs su jų Mišių duoklėmis.

Rugsėjo mėn. žadama praplėsti ketvirtadienio Bingo lošimus Šv. Jurgio parapijos salėje. Norima įvesti nerūkomą patalpą ir praplėsti maisto patarnavimus Bingo lošėjams. Tam įvykdyti bus reikalingi papildomi savanoriai talkininkai, kurie jau dabar gali kreiptis į kleboną kun. J. Bacevičių.

Nuo š.m. pradžios Parapijos taryba svarsto Jurginės ateities planus. Šiuo metu laukiama parapijiečių nuomonė ir patarimai mūsų ateities veiklai plėsti. Rugsėjo mėn. Parapijos taryba turės nuspręsti, kokia kryptimi žengs Šv. Jurgio parapija ir pradėti ruošti tam planus. Nesivaržykite pareikšti savo nuomonę klebonui arba bet kuriam Parapijos tarybos nariui.

Ger.J.

Į DEVYNIOLIKTĄ ŠIMTMETĮ SUGRĮŽUS

Prieš porą savaitių Clevelandas galėjo pasidžiaugti 19-to šimtmečio aukštastiebiais burlaiviais 17-os laivų paradu atidarant 2001 Huntington Cleveland Harborfest. Šiuo retu reginiu pasigrožėti per keletą dienų

sugučėjo gal 150,000 lankytojų kurie galėjo įlipti į laivus ir pažvelgti į jų įrangą iš arti.

Malonią progą šiuos aukštastiebius iš arčiau apžiūrėti lietuviams suteikė keturių laivų savininkas

Lietuvių fondo 2001 m. Pelno skirstymo komisija su LF pirmininkais. Sėdi (iš kairės): dr. Ona Daugirdienė, Kęstutis Ječius (pirm.), Elena Skališienė, Ramona Steponavičiūtė-Zemaitienė, stovi dr. Vytautas Bieliauskas, adv. Algirdas Ostis, dr. Jonas Valaitis (Garbės k-to pirm.), dr. Vytautas Narutis, Aleksas Vitkus, dr. Antanas Razma (Tarybos pirm.), Povilas Kilius (Valdybos pirm.).

LOS ANGELES, CA

IŠ LOS ANGELES TAUTININKŲ VEIKLOS

Tautinės Sąjungos Los Angeles skyriaus tradicinė "gegužinė po stogu" š.m. liepos 15-tą pavyko geriau, nei buvo galima tikėtis. Diena, nors pačiame vidurvasary, nebuvo labai karšta ir žmonių susirinko tiek, kad rengėjai turėjo gerokai pabėgiot, kol pridėjo stalą ir dar kėdžių prie jau užimtų stalų, visus susodino.

Skyriaus nariai ir net kiti svečiai buvo dosnūs dovanomis laimės stalui ir ponios pranešė gardžių pyragų.

Tautininių Namų vaišinami, svečiai gaivinosi atvirame bare. Kai atėjo laikas dalinti skanius ir gausius p. Uldukienės gamintus pietus, o vėliau platinti loterijos bilietėlius, atsirado gana savanorių pagelbininkų. Visiems, kuo nors prisidėjusiems prie gegužinės gražaus pasisekimo, rengėjai nuoširdžiai dėkoja. Didžiausias ačiū tenka Tautinių Namų vadovybei ir jų pirmininkui Jonui Petroniui už tokią didelę paramą ir talką.

Antano Mažeikos pastangomis surinkta graži suma DIRVOS vajui, kurios didžiausią dalį - 500 dol. - "paklojo" ne kas kitas, o mūsų Tautiniai Namai. Didelis dėkui ir visiems atsilankiusiems, nes be jų nebūtų nei gegužinės.

Rengėjai - skyriaus valdyba, į kurią įeina Gražina ir Juozas Raibiai, Irena ir Ramūnas Bužėnai ir Rūta Sakienė.

R.S.

Laivas "Niagara"

kapitonas Vitas Kijauskas, pakvietęs burį clevelandiečių išvykai Erie ežere viename savo laivų. Pažymėtina, kad Vitas Kijauskas, nuo mažens jūros skautas, dabar turi savo žūklės ir nardymo Erie ežere verslą kuris yra Wildwood Parke Clevelande, (216) 692-3483 arba www.discoverydive.com o jo surastų Erie ežere nuskenusių laivų filma buvo rodyta ir televizijoje. Jo vadovaujami ekskursantai apiplaukė ir iš arti su dėmesiu

apžiūrėjo visus šioje šventėje dalyvaujančius laivus. Plaukiančiųjų tarpe buvo ir "Dirvos" darbuotojai.

Bangos besišaušiantis ežeras atrodė lyg jūra, bet ekskursantus greit paviliojo senoviški, vienas už kitą dailiesni laivai. Buvo ir baugu ir nuostabu žiūrėti kaip aukštai užsilipę drąsūs jūreiviai mikliai tvarkė bures. Tai buvo tiesiog vaizdas iš devynioliktojo šimtmečio.

Parade dalyvavo laivai iš

Ukrainos, Kanados ir JAV. Puikiai atrodė Concordia, Blunose II ir ypač 198 pėdų Niagara iš Erie, PA., (1988 m. replika Commodore Oliver Hazard Perry laivo iš 1813 m.). Kai kurie raudonom burėm laivai priminė Kiniją, bet pasirodo, kad tokią spalvą burės įgavo jas ištepus tam tikru, jas nuo gedimo apsaugančiu tepalu. Tai buvo tikrai įdomi išvyka, palikusi daug malonių prisiminimų.

LR AMBASADORIAUS JAV VYGINTO UŠACKO VIEŠNAGĖ KALIFORNIJOJE

Savo kelionėje po lietuviškus telkinius Amerikoje, visur kreipdamas daug dėmesio Lietuvos įstojimui į NATO ir EU reikalui, ambasadorius Vygintas Ušackas Kaliforniją pasiliko pačiai pabaigai. Pradėjęs nuo San Diego, birželio 26-tą, automobiliu keliaudamas veik visą Kalifornijos ilgį iki San Francisco, pakeliui sustojo Santa Ana mieste, esančiame šalia Los Angeles, Orange apskrityje. Čia, o taip pat ir kitose vietovėse, Lietuvos konsulatas Los Angeles išrūpino ir koordinavo daugelį susitikimų su valdžios, spaudos ir kitais svarbiais žmonėmis, o garbės gen. konsulas Vytautas Čekanauskas visur gerbiamą svečią lydėjo.

Pirmiausia ambasadorius susitiko su didelį tiražą turinčio Orange County Register laikraščio redaktoriais ir žurnalistais. Apskrities administracijoje ambasadorius buvo sutiktas dviejų tarybos narių ir turėjo ilgesnį pašnekesį prekybos - verslo reikalais. Šiame susitikime, o taip pat su anksčiau minėto laikraščio

redakcijos nariais dalyvavo ir ponia Joanne Sokolsky, Chief of Protocol, Orange County.

Birželio 28 jis iš San Francisco atskrido į Los Angeles, kur tą patį vakarą susitiko su Amerikos Baltų Lygos atstovais. Kitą rytą pasimatė su L.A. apskrities meru Mike Antonovich, kroatų kilmės amerikiečiu, kuris visad buvo ir liko buvusių pavergtų tautų rėmėjas ir užtarėjas. Šiame susitikime taip pat dalyvavo ir L.A. County Deputy Chief of Protocol, Ginger Barnard. Svarbus ir įdomus, daugiau kaip valandą trukęs susitikimas įvyko su RAND korporacijos žmonėmis Santa Monica mieste. Šis susitikimas buvo suorganizuotas pačios ambasados, Washington, D.C.

Pietums ambasadorius buvo svečias Los Angeles World Council "diplomatinio rato" narių, kur padarė pranešimą ir atsakinėjo į klausimus. Pietuose dalyvavo apie 20 žmonių

Po pietų, antrame taip pat ambasados suorganizuotame susitikime, ambasadorius kalbėjosi su Amerikos Žydų

komiteto valdybos žmonėmis. Daugiausia buvo kalbama apie bendro pobūdžio pagalbą, kurią ši organizacija galėtų suteikti Lietuvai ekonominėje bei politinėje srityse, bandant įstoti į NATO ir EU.

Paskutinis susitikimas vyko Lenkijos gen. konsulato patalpose, kur buvo numatyta susitikti su Polish American Congress (PAC) pirmininku pietinėje Kalifornijoje. Jam negalint šiame susitikime dalyvauti, jo vardu kalbėjo Lenkijos gen. konsulas Kasprzyk ir konsulas Romas Czamy. Iš jų gautas pilnas pritarimas, kad lenkų organizacijos visu šimtu nuošimčių remtų mūsų siekius tapti NATO ir EU narėmis ir mielai pažadėjo pasidalinti savo toje srityje gausiais patyrimais. Tarp ambasadoriaus ir Lenkijos pareigūnų išsivystė labai draugiškas pokalbis, nes buvo surasta daug bendrų pažįstamų politiniame gyvenime, bei profesorių Krokovoje, Jogailos universitete.

Pas lietuvius

Sekmadienį, liepos 1 d., ambasadorius dalyvavo lietu-

viškose pamaldose ir po to susitiko su Los Angeles lietuviška visuomene. Tai jau buvo Ušacko antras susitikimas su mūsų viensėdijos lietuviais. Pirmą kartą dabartinis ambasadorius, dar būdamas L.R. Politinių Reikalų Departamento direktoriumi, lankėsi Los Angeles ir padarė trumpą pranešimą Lietuvių Tautiniuose namuose 1998 m. lapkričio mėnesį.

Po pamaldų, pilnutėlėje parapijos salėje, garbės gen. konsulo Vytauto Čekanausko išsamiai pristatytas, ambasadorius padarė įdomų pranešimą apie padėtį Lietuvoje ir įstojimo į NATO ir EU galimybes, reikalavimus ir iš to iškiliančius padarinius. Po kalbos labai taikliai ir, jei klausimas to prašėsi - su sąmojumi, atsakinėjo į daugybę labai įvairių klausimų. Birutiečių paruoštų vaišių metu įrekordavo pokalbį su RFE/RL korespondentu Udriu, susitiko su organizacijų atstovais ir veikėjais pasikeisti mintimis ir siūlymais - na ir, žinoma, foto aparatų nesibaigiančioms lemputėms blykčiojant, fotografuotis su įvairiomis gerbėjų grupėmis. Nuostabu ir verta pasigėrėjimo, kad jaunas, energingas, iškalbus ir labai diplomatiškas garbusis mūsų

svečias, užimantis pačią aukščiausią vietą Lietuvos atstovybėje JAV, po ilgos ir įtemptos savaitės nerodė nei nuovargio, nei nekantrumo ar nuobodulio, ką kitų svečių atveju galima pastebėti jau kitą dieną.

Mero išskilmėse

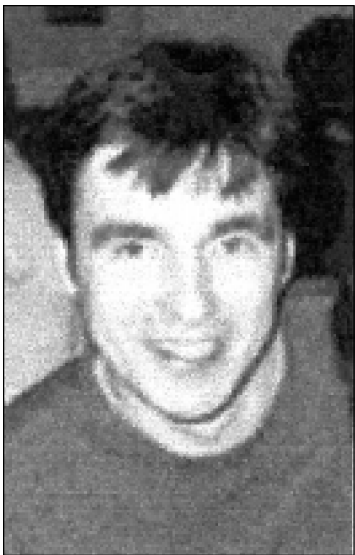
Ambasadorius dalyvavo naujojo Los Angeles miesto mero James K. Hahn inauguracijos išskilmėse miesto rotušės aikštėje ir po to susitikime, kur palinkėjo naujam merui sėkmės ir nusifotografavo.

Po pietų, dėka Zigmo Viskantos, kuris tą susitikimą išrūpino, jis pasimatė ir Lietuvai rūpimais reikalais išsikalbėjo su keletu *Los Angeles Times* laikraščio redakcijos narių.

Patsai paskutinis susitikimas vyko vakare - Orange County News televizijos studijoje, kur buvo užrekorduotas trumpas pašnekesys su tos programos vedėju ir buvo kas pusvalandį rodomas, kaip "žinių akimirka".

Po trumpo poros dienų atokvėpio, liepos 5 dieną ambasadorius išvyko atgal į Washington, D.C., drauge išsiveždamas ir mūsų visų geriausių linkėjimus jo sunkiose ir atsakingose pareigose.

Rūta Sakienė

Marius Petrušonis

Norėčiau prisistatyti. Mano vardas ir pavardė yra Marius Petrušonis. Džiaugiuosi turėdamas galimybę ir garbę šiandien atstovauti JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybą kaip vicepirmininkas naujų atvykėlių reikalams. Gimiau ir užaugau Kaune. Baigęs vidurinę, gavau galimybę važiuoti studijuoti į Jungtines Amerikos valstijas. Studijavau DuPage koledže, vėliau DePaul Universitete Indiana politinius mokslus, vėliau įgijau magistro laipsnį George Washington Universitete, kur studijavau tarptautinius santykius ir Europos integraciją.

Būdamas JAV įsijungiau į lietuviško jaunimo veiklą. Čikagoje šokau tautinių šokių grupėje "Grandyje", DePaul Universitete buvau vienintelis lietuvis, bet atvykęs į Washingtoną tapau Washingtono/Baltimorės jaunimo sąjungos vienijančia vietinį ir trečios bangos jaunimą. Po X Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Australijoje buvau išrinktas į JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybą. Šiuo metu dirbu JAV Ambasadoje Washingtono ir Amerikos Lietuvių Bendruomenės Visuomeninių reikalų įstaigoje.

Kaip savo veiklos pavyzdį norėčiau pateikti 2001 metų kovo 11-os savaitgalį, kai man teko galimybė kartu su JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos Washingtono/Baltimorės skyriumi ir Lietuvos Ambasada surengti tradicinį lietuvių jaunimo sąskrydį. Jauni žmonės susirinko JAV sostinėje aptarti jiems rūpimus klausimus ir pabūti drauge. Dviejų dienų trukmės programoje dalyvavo jaunimas iš Floridos, Utah, Georgia, Pennsylvania, New Yorko, Illinois, bei Washingtono ir Baltimorės apylinkių.

Sąskrydžio programa prasidėjo kovo 10 dieną šeštadienį, kai George Washingtono Universitete buvo surengtos diskusijos dvejomis temomis: 1. Pasaulio lietuvių jaunimo organizacijos: ar norime burtis? 2. Studijos JAV: realijos, dilemos ir perspektyvos.

Pirmojoje diskusijų dalyje buvo pasikeista nuomonėmis apie galimybes rasti bendrą kalbą tarp tradicinių lietuvių jaunimo organizacijų, trečiosios bangos lietuvių imigrantų, studentijos ir kitų. Man ir Washingtono/Baltimorės LJS pirmininkui Andriui Čižiūnui moderuojant buvo aptarta naujai atgijusios JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos rolė ir jos galimybės tapti centrine jaunimo organizacija jungiančia skirtingas, bet tarpusavyje aktyviai bendraujančias ir besikeičiančias informaciją, organizacijas. Dauguma išreiškė viltį, kad jaunimui pavyks tapti aktyvesniais ir vieningesniais.

Antroji diskusijų dalis pasižymėjo dalyvių aktyvumu ir informacijos gausa ir kokybe. Diskusijas moderavo Colgate Universiteto studentas

Arnoldas Pranskevičius ir Ambasadoje dirbanti konsultante mokslo reikalams Lina Zenkienė pristatė Birutę Mockienę, Studijų Vertinimo Centro Lietuvoje direktoriaus pavaduotoją. B. Mockienė perskaitė informatyvų pranešimą apie pokyčius Lietuvos švietimo sistemoje, pastangas kurti aukštojo mokslo programų ir institucijų akreditavimo principus, kurie ne tik užtikrintų studijų kokybę, bet ir suteiktų pagrindo studijų JAV, Europoje bei Lietuvoje palyginamumą ir kvalifikacijų pripažinimą. Į sąskrydžio dalyvius taip pat kreipėsi JAV LB vicepirmininkas mokslo reikalams dr. Stasys Bačkaitis. Jis pranešė apie ruošiamą leidinį, kurio pagalba bus siekiama parodyti tiesesnę ir lengvesnę kelią norintiems studijuoti JAV. Studijomis besidomintis jaunimas turėjo galimybę atvirai ir tiesiai išsakyti savo problemas ir ieškoti jų sprendimų būdų.

Diskusijų garbės svečias buvo JAV LB Krašto Valdybos pirmininkas Algimantas Gečys, kuris tarė sveikinimo

žodį, palinkėjo tolimesnio jaunimo aktyvumo, žadėjo bendruomenės paramą ir kvietė bendradarbiauti. Diskusijų metu taip pat dalyvavo iš Filadelfijos atvykęs JAV LB vicepirmininkas jaunimo reikalams Vidmantas Rukšys. Vakare koncertavo Lietuvos muzikantai: dainininkas Gytis Paškevičius ir Eugenijus Jonavičius. Gausiai publikai Gytis Paškevičius pirmą kartą viešai atliko dainas iš ką tik pasirodžiusio savo naujo albumo. Sekmadienį, kovo 11-tą, jaunimo programa prasidėjo 2 valandą po pietų šv. Mišiomis, kurias Ambasadoje laikė kunigas Sigitas Žilys. Po jų į jaunimą kreipėsi naujai paskirtas Lietuvos Ambasadorius Jungtinėms Amerikos Valstijoms ir Meksikai Vygaudas Usackas.

Pabaigai, naudodamasis galimybe, norėčiau pakviesti taip vadinamosios "trečios bangos" jaunimą įsijungti į lietuviško jaunimo veiklą Amerikoje. Visų "bangų" jaunimą vienija viena savybė - lietuviškumas. Galime ir turime burtis, tapti aktyviais ir siekti bendrų tikslų.

JAVLJS NAUJŲ ATVYKĖLIŲ ŽODIS

LR SEIMO PIRMININKO ARTŪRO PAULAUSKO VIZITAS JAV

Vašingtonas, liepos 25 d. LR Seimo Pirmininkas Artūras Paulauskas darbo vizitą JAV pradėjo apsilankymu Jungtinių Valstijų Holokausto memorialiniame muziejuje bei susitikimu su JAV žydų organizacijų ir JAV Kongreso, administracijos atstovais. Seimo Pirmininkas pažymėjo, kad Lietuva vis aiškiau suvokia savo praradimus Holokausto vykdymo metais ir pakvietė Lietuvos, JAV bei viso pasaulio žydų bendruomenę diskusiją dėl lietuvių-žydų santykių istorinės raidos pakylėti į kokybiškai aukštesnį lygį bei praplėsti dvišalių santykių horizontą. “Šiandien žydų ir lietuvių tautos, valstybės, ypač jaunuomenė, turi vėl atsiverti, naujai atrasti viena kitą. Tai išvaduoja nuo politinio nepilnavertiškumo kompleksų, ksenofobijos ir nepasitikėjimo labiau, nei pati gražiausia retorika”, sakė A.Paulauskas. Susitikimo dalyviams jis pristatė Lietuvos pastangas atkuriant istorinį teisingumą bei supažindino su Tarptautinės komisijos nacių ir sovietų okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti darbu, Holokausto švietimo programa, genocido bylų tyrimu bei planais įamžinti naujas atmintinas vietas.

A.Paulauskas taip pat lankėsi JAV Kongrese, kur atskirai susitiko su senatoriais Richard Durbin ir Peter Fitzgerald, bei kongresmenu Elton Gallegly. Kongrese jis akcentavo, kad Lietuvos pakvietimas į NATO 2002 metais yra šalies svarbiausias reikalas. Jis kreipėsi į JAV Kongreso narius su prašymu palaikyti šį Lietuvos siekį bei padėti mobilizuoti rėmėjų gretas. Senatoriaus R.Durbin teigimu, Lietuvos narystę NATO palaikančiųjų skaičius priklausys nuo karinio Lietuvos pasirengimo ir praktinio įnašo Europos saugumui. Taip pat atidžiai bus stebimas Lietuvos transatlantinės integracijos kursas. Pasak R. Durbin, formuojant pozityvią nuomonę JAV, svarbūs yra ir vieši Vyriausybės pareiškimai dėl transatlantinių klausimų. Seimo Pirmininkas visuose susitikimuose užtikrino pašnekovus, kad Lietuvos užsienio politika bus tęsiama, nors Vyriausybė ir yra pasikeitusi.

Susitikime taip pat aptarti ekonominiai klausimai. Seimo Pirmininkas pažymėjo, kad per pastaruosius kelerius metus Lietuvos verslas persiorientavo į Vakarų rinkas, ir kaip sėkmingo eksporto į JAV pavyzdį paminėjo “Rokiškio sūrio” bendrovę. Tuo pačiu buvo atkreiptas dėmesys, kad išlieka kliūčių pilnai išnaudojant tarpusavio pre-kybos galimybes ir kad reikia ieškoti būdų jas pašalinti.

Dvišaliai Lietuvos ir JAV ekonominiai reikalai vyravo ir kituose Seimo Pirmininko A.Paulausko pokalbiuose. Per darbinis pietus su Lietuvos-Amerikos verslo tarybos nariais buvo aptarti Lietuvos žingsniai siekiant pritraukti investicijas. Jis teigė: “Kaip Lietuvos Parlamento vadovas, jaučiu asmeninę atsakomybę už tai, koks investicinis klimatas yra kuriamas, ar tobulai veikia jį reglamentuojantys įstatymai, ką dar reikia nuveikti, kad verslininkai galėtų pasakyti, jog Lietuva yra šalis, kurioje išties verta ir pelninga investuoti, nukreipti čia savo kapitalą”. Per apsilankymą JAV Komercijos departamente Seimo Pirmininkas susitiko su Tarptautinės technologijos politikos ir programų direktore Cathleen Campbell ir domėjosi JAV patirtimi, kaip būtų galima paspartinti naujų informacinių technologijų diegimą.

Liepos 24 d., jis, drauge su LR ambasados JAV kolektyvu, žaidė krepšinio rungtynes su JAV Kongreso komanda, kurios sudėtyje buvo keturi kongresmenai - John Shimkus, Kenny Hulshof, Kevin Brady ir James Walsh - bei keletas JAV Valstybės departamento pareigūnų ir Kongreso patarėjų. Rungtynes įtikinamu rezultatu 69:40 laimėjo Lietuvos komanda.

Darbo pusryčių su “Williams International” metu, Seimo Pirmininkas A. Paulauskas susitiko su būsimu naujuoju šios kompanijos prezidentu investicijų reikalams Randy Barnard. Tai buvo judviejų pirmoji pažintis. R.Barnard pabrėžė, kad “Williams International” tikslas yra siekti pelningo “Mažeikių Naftos” darbo, kas, anot jo, naudinga tiek JAV kompanijai, tiek Lietuvai. R.Barnard

JAV Atstovų rūmų vadovas Dennis Hastert ir LR Seimo Pirmininkas Artūras Paulauskas.

PASITARIMAS SU JAV ATSTOVŲ RŪMŲ VADOVU DENNIS HASTERT

Vašingtonas - Liepos 26 d. LR Seimo Pirmininkas Artūras Paulauskas susitiko su JAV Atstovų rūmų vadovu Dennis Hastert. A. Paulauskas Vašingtone lankosi D.Hastert kvietimu. Be D.Hastert, susitikime dalyvavo dar 9 kongresmenai, atstovaujantys abi pagrindines - respublikonų ir demokratų partijas: Henry Hyde, Curt Weldon, John Shimkus, Doug Bereuter, Porter Goss, Chris Cox, Alcee Hastings, Dennis Kucinich ir Mike Rogers.

D.Hastert ir kiti kongresmenai padėkojo A.Paulauskui už puikiai š.m. gegužės mėn. pabaigoje Lietuvoje surengtą NATO Parlamentinės Asamblėjos sesiją. Pasak D. Hastert, Asamblėjos sesija Vilniuje Lietuvą pristatė kaip puikią kandidatę į NATO. D.Hastert pažymėjo, kad nors respublikonai ir demokratai gali nesutarti daugeliu klausimų, tačiau vienu klausimų jų nuomonės sutampa - NATO privalo išlaikyti “atvirų durų” politiką ir kad nei vienai ne NATO valstybei nebus suteikta veto teisė.

JAV Atstovų Rūmų par-

išreiškė viltį, kad Lietuvos Seimas ir Vyriausybė pritar tarp “Williams” ir “Jukos” pasiektam susitarimui.

Susitikime su JAV Valstybės sekretoriaus padėjėja Elizabeth Jones, jis pastebėjo, kad situacija Rusijoje keičiasi ir norint naftos perdavimo gamyklai užtikrinti pastovų žaliavos tiekimą, nebereikia remtis vieninteliu šaltiniu. E.Jones pritarė šiai nuomonei, sakydama, kad “laimė pri-

laiminės delegacijos NATO pirmininkas D.Bereuter teigė, kad jis iki šiol prisimena Vilniuje matytą užrašą, skelbiantį “Aš noriu į NATO, kadangi mano visa šeima buvo Sibire”. Į tai Seimo Pirmininkas A.Paulauskas atsakė, kad šie žmogiški išgyvenimai atsispindi ne tik plakatuose, bet kiekvieno lietuvių širdyje.

D.Hastert teigimu, JAV pastebėjo ir pozityviai įvertino faktą, kad pasikeitus Lietuvos Vyriausybei, šalies užsienio politikos strateginiai prioritetai išliko nepakitę. Jis taip pat pažymėjo, kad JAV Kongrese buvo teigiamai sutikta žinia dėl neeilinės LR Seimo sesijos sušaukimo, kurios metu numatoma priimti bendrą Lietuvos ir JAV investicinių projektų sėkmei reikalingus įstatymus. D.Hastert teigimu, toks sprendimas paskatintų naujas Vakarų investicijas į Lietuvą bei sustiprintų Lietuvos-JAV ekonominius ryšius, kadangi tai būtų aiškus signalas, jog užsienio kompanijos dėl savo investicijų Lietuvoje gali būti saugios.

Daugelis susitikime dalyvavusių JAV kongresmenų

klauso nuo vamzdinių skaičiaus”. “Ypatingai, jei jais dar kas nors teka”, pridūrė A. Paulauskas. Ji pasveikino Seimo Pirmininko apsilankymą Holokausto memorialiniame muziejuje ir diskusiją su Amerikos žydų bendruomenės atstovais.

Kalbant apie Lietuvos narystės NATO siekius, E. Jones pakartojo JAV poziciją, kad JAV pasisako už tolesnę NATO plėtrą 2002 m. ir kad

Seimo Pirmininkui A. Paulauskui sakė, kad jie gerai išmano Lietuvos tematiką ir garantavo savo paramą Lietuvai siekiant strateginių tikslų. Kaip Seimo Pirmininką A.Paulauską informavo J. Shimkus, jo iniciatyva Kongrese rengiamasi pristatyti rezoliuciją, kurioje reiškiamas parama dėl trijų Baltijos valstybių narystės NATO. Kongresmenai pastebėjo, kad Lietuvos reikalų jiems neleidžia pamiršti aktyvi Amerikos lietuvių bendruomenė.

Susitikime JAV Kongreso narius taip pat domino Lietuvos santykių su Rusija, tame tarpe bendradarbiavimo su Kaliningrado sritimi perspektyvos. A.Paulauskas pažymėjo, kad Lietuva siekia Kaliningrado sričiai padėti integruotis į regioninį bendradarbiavimą, pateikdamas pagalbos kovoje prieš AIDS, esamo bevizio režimo, augančių Lietuvos investicijų Kaliningrado srityje pavyzdžius. Pasak A.Paulausko, Lietuvai tapus ES ir NATO nare, bendradarbiavimas su Rusija dar labiau sustiprės.

nei viena ne Šiaurės Aljanso valstybė neturi veto teisės. E.Jones teigimu, pokalbiai istorinio teisingumo klausimais atspindi bendras demokratines vertybes, kuriais remiasi NATO ir ES gyvavimas. Jos vertinimu, daugelis Vidurio ir Rytų Europos šalių tai nepilnai įsisąmonina, kai tuo tarpu Lietuva šiuo klausimu pažengusi visa mylia toliau.

Romualdas Kačinskas
LR ambasada

LIETUVOS DAILININKŲ KERAMIKOS SIMPOZIUMAS AKRONE

Henrikas Stasas

Vasara mus džiugina netik šiltais saulės spinduliais, spalvingais žiedais bei sodria žaluma, bet ir žmogaus kūryba, kuri bet kokia meno forma atsiskleidžia prieš mūsų akis. Puikus dviejų Lietuvos dailininkų kūrybinis žiedas šį kartą atsiskleidė Akrone. Dalia Lauckaitė-Jakimavičienė ir Rimas Jakimavičius, pakviesti Akrono universiteto Myers School of Art, pravedė čia keramikos simpoziumą ir šio simpoziumo metu sukurtą keramiką eksponavo minėtos mokyklos galerijoje. Tai graži šių jaunų dailininkų atlikta misija supažindinant amerikiečius su Lietuvos meninėmis pajėgomis ir apskritai mūsų tautos kultūra.

Parodą dailininkai atidarė liepos 9 ir ją buvo galima lankyti iki liepos 15. Prieš parodos atidarymą dailininkai supažindino susirinkusius plačiau su Lietuvoje vykstančiu kultūrinio gyvenimo papildydami savo pranešimą gražiomis Lietuvos gamtos skaidrėmis. Manėčiau, kad tokia Lietuvos kultūrininkų misija daug pasitarnauja geram Lietuvos įvaizdžiui užsienyje.

Jų simpoziumo metu sukurta keramika čia buvo eksponuota nedidelėje, bet labai

gerai apšviestoje mokyklos galerijoje. Dalis eksponatų buvo išstatyti pagal sieną ant baltų kubų, kita dalis ant baltos neaukštos platformos, kurios gale ant paaukštinimo padėtas nemažas rutulys vaizduojantis pasaulį. Kadangi visa galerijos aplinka absoliučiai balta, tad labai ryškiai iškilo kiekviena keramikos detalė. Keramiką vaizdavo daugiausia lietuvišką buitį ir aplinką, kaip pvz. medžius, paukščius, gyvūnus ir t.t. Beveik visų eksponatų temos susijusios su realybe ir išreikštos gamtinėmis formomis, įkvėptos gimtosios žemės. Keramiką, kaip žemės produktą: sukurtas iš žemės vandens ir ugnies, todėl ir turinys bei forma nenutolę nuo žemės. Iš Dalios Jakimavičienės įdomesnių darbų išsiskyrė graikų antikinio stiliaus indai - taurės su spalvinga inkrustacija molyje. Tai labai kruopštus ir precizinis darbas, kuris staiga pažvelgus šviečia, kaip metalas. Abu dailininkai kūrėjai ir pedagogai dirbantys Vilniaus Meno Akademijoje. Be to turėjo progos susipažinti ir su Vakarų Europos keramikos meno naujovėmis bei technika, būtent Muenchene ir Čekijoje.

Dalia Lauckaitė-Jakimavičienė keramika.

Henriko Staso nuotr.

Apžiūrėjęs parodą krepiausiai keliais klausimais į dailininkus, kurie mielai į juos atsakė.

- Pirmiausia gal šiek tiek papasakosite apie save ir akademinį meno pasirinkimą?

- Mes baigėme Vilniaus Dailės Akademiją 1984 m. 1989 m. buvau pakviestas dėstyti toje pačioje akademijoje. Nuo 2000 m. esu Dailės Akademijos, keramikos katedros vedėjas, Dalia yra laisva menininkė.

- Kaip atėjo pašaukimas, kokiu būdu tapote dailininku?

- Nuo vaikystės žavėjo įvairių formų savarankiškas gyvenimas.

- Kodėl pasirinkote studijuoti šią seniausią meno šaką - keramiką?

- Molis labai plastiška ir "jautri" medžiaga, kuri leidžia atspindėti, kiekvieną mintį ar

jausmą. Jį užfiksuoti ir palikti savarankiškai egzistencijai.

- Ar patiriate džiaugsmo pasinerdamas į kūrybą ir ar Jūsų kūrybiniame procese dalyvauja ir žmona, ar pasitariat renkantis temas?

- Ne, žmonos kūryba ir mano kūryba nesisieja ir yra visiškai skirtingos.

- Ar mėgstate kūrybinę laisvę, ar laikotės kokių nors direktyvų - akademinų dogmų?

- Direktyvų mene negali būti, tai pastovus ieškojimas. Bet aišku visą laiką kažką kas tau artima turi su savimi.

- Kaip surandate temas ar jos pačios pasisiūlo ar bendraujate su p. Dalia. Kokios temos Jus labiausiai žavi?

- Dažniausiai tai mintys, kurių neturi kur padėti.

- Ar kūrybinis turinys eina tik su tam tikra forma, pvz., patrauklia estetinė forma ar gamtoje randama?

- Atsitinka įvairiai, bet dažniausia mane domina tam tikras konceptas.

- Iš matytų Jūsų eksponatų matosi Jūsų metaforiška pažiūra į realybę ar leidžiatės į abstraktus?

- Tai priklauso nuo pasirinktos temos, nuo jos analizės būdo.

- Ar į šį kraštą atvykote savo iniciatyva, ar buvote pakviesti kokio nors universiteto, ar organizacijos?

- Atvykome pakviesti Akrono universiteto, Mary Shiller Myers School of Art.

- Kokios čia Jums buvo suteiktos kūrybai sąlygos, ir kuriuose Amerikos universitetuose dar numatote kurti ir savo darbus eksponuoti?

- Sąlygos dirbti buvo puikios. Mus labai nuoširdžiai priėmė ir visais atvejais padėjo prof. Donna Webb ir Megan Sweeney, taip pat mokyklos direktorė Christina De Paul. Rugpjūčio 10-12 d. dar dalyvausime AMACO firmos organizuotame keramikų simpoziume "Glaze Storm" - Indianapolio universitete.

- Ar Lietuvoje Jūs ir Dalia esate savo darbus eksponavę asmeninėse parodose?

Taip, aš esu surengęs apie 10 personalinių parodų. Dalia taip pat yra surengusi apie 7 personalines parodas, be to, žinoma, abu esame dalyvavę daugelyje grupinių parodų Lietuvoje ir užsienyje.

Dėkoju už pokalbį.

E.NEKROŠIAUS "HAMLETAS" LEGENDINĖJE EL SINORO PILYJE

Režisieriaus Eimunto Nekrošiaus spektaklis "Hamletas" rugpjūčio 1 dieną pradės tarptautinį festivalį "Hamleto vasara" Danijoje, Elsinoro miesto pilyje, informavo Eltą viešoji įstaiga "Meno fortas".

Prieš trejus metus atnaujintas festivalis "Hamleto vasara" kasmet rugpjūčio mėnesį pristato spektaklius pagal William Shakespeare tragediją "Hamletas". Šio kūrinio interpretacijos rodo-

mos Kronborgo pilyje, kurioje vyksta ir garsiosios tragedijos veiksmas.

Pirmą kartą Elsinore rodomas 1997 metais pastatytas E.Nekrošiaus "Hamletas" bus vienas iš svarbiausių festivalio įvykių, surengtas bendradarbiaujant su Tarptautine teatro organizacija Kopenhagoje. Kronborgo pilies kiemui pritaikytas lietuvių spektaklis po atviru dangumi sumontuotoje scenoje bus

rodomas keturis vakarus. Hamleto vaidmenį atliks roko dainininkas Andrius Mamonovas, Ofelijos - Viktorija Kuodytė, Klaudijaus - Vytautas Rumšas, Gertrūdos - Dalia Storyk, Hamleto tėvo šmėklą vaidins Vidas Petkevičius. Įvesti du nauji veikėjai - Aktorius ir Aktorė, kuriuos vaidins Kostas Smoriginas ir Margarita Žiemelytė. Spektaklyje bus naujų šviesos, garso ir pirotechnikos efektų.

Be E. Nekrošiaus "Hamleto", festivalio žiūrovai matys garsaus britų aktoriaus, nepranokstamo niekšų vaidmenų atlikėjo Steven Berkoff monospektaklį "Šekspyro niekšai - blogio pratybos", Birmingemo repertuarinio teatro iš Didžiosios Britanijos "Hamleto" interpretaciją ir danų teatro "Det Lille Turneteater" spektaklį "Hamletas" dviem aktoriams ir dviem bosams.

Be teatro programos, Elsinoro įlankoje vyks išpuodingos jachtų lenktynės "Baltijos burė", o "Hamleto vasara" baigsis rugpjūčio 23-26 dienomis tradiciniu Elsinoro džiaz festivaliu. E. Nekrošiaus spektaklis "Hamletas" rugsėjo mėnesį keliaus į Pietų Ameriką. Rug-sėjo 14-15 dienomis jis bus rodomas Buenos Airėse Argentinoje, o rugsėjo 20-21 dienomis - Porto Allegro mieste Brazilijoje.

"TOKS DAIKTAS"

Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos parodų salėje atidaryta jaunosios kartos tapytojo Arturo Savicko darbų paroda "Toks daiktas".

Trisdešimtmetis autorius jau yra žinomas Lietuvoje ir užsienyje. 1995 m. baigęs tapybos studijas Vilniaus dailės akademijoje, A. Savickas yra surengęs per dešimtį personalinių parodų, dalyvavo daugelyje grupinių parodų, laimėjo kūrybines stipendijas Švedijoje, Vokietijoje ir Norvegijoje.

Parodoje "Toks daiktas" rodomos devynios naujos, 2001 m. sukurtos ir dar niekur neeksponuotos drobės, nuplautos akrilo ir aliejaus technika.

Pasak autoriaus, "toks daiktas" - tai abstraktus objektas, nieko neapibrėžiantis, nieko nereiškiantis, kybantį baltoje erdvėje, susidedantis iš įvairių tarpusavyje susipinančių spalvų, formų ir faktūrų. "Toks daiktas" neturi nieko bendra su realybe.

ELTA

BAIGĖSI APPLE MOKYTOJŲ VASAROS KURSAI

Vilniuje baigiasi viešnuoliktą kartą Lietuvoje surengti APPLE mokytojų vasaros kursai, vykstantys įvairiuose šalies regionuose ir suburiantys skirtingų specialybių pedagogus - nuo pradinių klasių mokytojų iki profesinių mokyklų dėstytojų.

Kaip Eltą informavo Švie-

timo ir mokslo ministerijos atstovė spaudai, nuo 1990 metų pagal partnerystės programą "Amerikos pedagogų talka Lietuvos švietimui" (APPLE) į Lietuvą atvyksta JAV pedagogai pasidalyti savo darbo patirtimi ir pedagoginėmis naujovėmis. Šiame APPLE kurse dalyvavo 1

tūkšt. 200 pedagogų. Populiarius APPLE kursus iš viso yra lankę 20 tūkšt. Lietuvos mokytojų. Švietimo ir mokslo ministerijoje pasirašyta ministerijos ir APPLE bendrijos sutartis dėl pedagogų kvalifikacijos tobulinimo kursų organizavimo kitais metais.

GIMTOS KALBOS VAIDMUO TAUTYBEI IŠLAIKYTI

R. Spalis

(Straipsnis buvo spausdintas 1965 m. Korp! Neo Lithuania išleistoje knygoje; kai kas tinka ir mūsų metui.)

Nagrinėjant tokį ar panašų klausimą gal per drąsu operuoti bekompromisiniais teigimais, ieškoti absoliučios tiesos, ir, jei vienas kitas teigimas remsis patirtimi, tai intuityvinis žvilgsnis turėtų būti pagrindas, duodąs daugiau dirvos diskusijoms, kas ir yra šio straipsnio tikslas.

Pirma, kol paliesiu pačią temą, tegu man būna leista trumpai priminti patį tautos kelią. Daug yra visokių veiksnių, kurie padėjo formuoti tautas. Kai kurie mokslininkai nurodė, kad kova dėl buities privertė glaustis į primityvią bendruomenę, kur galėjo gintis nuo negerovių, kartu pajėgę patys grobti, turėti, plėstis. Religinis kultas dar labiau stiprino ryšius, gyvenamoji vieta dar labiau pabrėžė artimus kaimynus, kartu nurodė tokimus, svetimus. Vėl skirtingos gamtos sąlygos išpaudė žmoguje skirtingus bruožus. Ir jei vienos grupės vis labiau artėjo, tuo pačiu kitos grupės vis labiau tolo nuo kitų. Dvasinės kultūros vystymasis ne tik padidino biologinius skirtumus tarp grupių, bet kartu išugdė ir pajutimą savęs, kartu priklausomumą nuo tos pačios grupės. Taigi, greičiausiai, tas biologinės ir dvasinės kultūros pradai pagimdė tautas. Ten, kur tas pasijutimas buvo ypač stiprus, ten jis virto dinamine jėga ir teliko vienas žingsnis į aukštesnę bendruomenės organizaciją - valstybę, kuri istorijoje ilgą laiką rėmėsi imperija-dinastija, savo ribose glausdama eilę tautų. Tačiau kylant mokslui, susipratimui ir kultūrai, vis labiau pradėjo ryškėti, kad imperija mažiau ar daugiau remiasi viena kuria tauta, silpnindama, parazitoduodama kitas mažesnes, ir toks tvarkymosi būdas, kaip atgyventa tamsos ir išnaudavimo liekana, vis labiau nyksta, vis labiau atsipalaiduoja atskiros tautos, kurios, istorijos įvykių mokomos, nėra priešingos federacijos ryšiams, kaip apsaugai prieš naujos rūšies imperines jėgas, kurios mėgina užmesti savo valią ir prievartą. Tokiai naujai imperijai besiplečiant, patekusios jona tautos nėra sunaikinamos, jos ugdomos, palaikomos, bet pamažu jos grimsta, tirpsta pirmiaujančios tautos sąskaiton, kuri, valstybės proteguojama, vis labiau

tvinsta, auga, susemdama mažesnius šaltinius išbarstytus po didžiulius plotus. Ir dr. J. Girnius tvirtina, kad tauta, patekusi svetimon tauton, po truputėlį ima blėsti, nes ji negali reikštis visu plotu, stokodama valstybinės globos, kuri ypač reikšminga mažų tautų atveju. Ir jei toks švelnesnio ar brutalesnio laipsnio pavergimas užtrunka ilgesnį laiką, sakysime, šimtmetį kitą, tauta gali mirti, palikdama gal tik vietovės vardą. Tai žinodama, kiekviena susipratusi tauta visomis pajėgomis stengiasi turėti savo valstybę. Štai, žydai pasinaudojo proga ir įkūrė valstybę, kad ir ant verdančio, gresiančio vulkano, nuolat ją stiprina papildydami nauja emigracija, remdami finansais, kad ji pastoviai jaugtų geografiniame plote.

Jei žydus galėtumėm pavadinti pirmaisiais politiniais emigrantais, išeisviais, tai praėjo gana ilgas laikas, kol susipratę jie išdirbo kovinę ideologinę pažiūrą į ateitį, tuo tarpu kai mes, žymiai vėlesni, tautiškai iš karto labiau susipratę, iš ateitį, iš pirmųjų tremties žingsnių nešame tą kovinį charakterį ir būdą, besireiškiantį per mūsų organizacijas, per kūrybą (arba bent tokia ji turėtų būti), per visas kitas pastangas su mažomis išimtimis, siekdami mūsų tautos gerovės, reikalaudami jai laisvės - valstybės. Kitaip nepateisintumėm savo pabėgimo, politinio iševio vardo ir tąją kovą dėl tautos teisių suprantame ne kaip trumpalaikę, nutrūkstancią su mūsų gyvybe, bet besitęsiančią į amžių tolį, nes kovos tęstinumas nėra ribojamas keliais metais, net dešimtmečiais, mat, istorija parodė, kad kartais tikslui pasiekti reikalingi šimtmečiai. Taigi iševijos tikslas ir prievolė - perduoti savo kovinį nusiteikimą ateinančiai kartai, kad toji įvykdytų numatytą uždavinį. Žinoma, tas perdavimas negali būti biologinis, bet dvasinis, besiremiąs didžiausiu turimu turtu, mūsų kalba.

Kad kalba, net mirusioji, yra didelis branginamas turtas, rodo ir britų salų gyventojai airiai ir valai. Airiai, pamiršę savo senąją kalbą, istorijos bėgyje perėmė anglų, bet dabar galvoja prikelti savo jau palaidotą kalbą iš kapų ir

gražinti ją į tautą, kaip nepamainomą brangenybę, kaip tautos pasididžiavimą ir didelę Dievo dovaną. Tas prikėlimas iš kapų surištas su didžiuliais sunkumais, nes ne visi airiai linkę mokytis naujos kalbos, taip pat bijoma nutraukti ryšį su gausiais Airijos išeisviais Amerikoje. Tie, būdami pajėgūs finansiškai, drūtai remia neturtinguosius tėvynainius, tuo būdu padėdami ir valstybei, kuri nėra iš turtingųjų. Kalbai pakitus, išeisviai pasijus lyg ir išmesti už durų. Yra ir kitų nepatogumų, bet mirusios kalbos pasiilgimas toks didelis, kad galima tikėtis, jog visos kliūtys bus nugalėtos ir prikėlimo idėja bus įgyvendinta.

vertą turtą, nes tik per kalbą galima perduoti tautoje susikristalizavusius lobynus, formuojančius žmogaus charakterį, būdą, kartu priklausomumą tai protėvių kartai, iš kurios kilę tėvai. Tas kalbos konservavimas, jei taip galima išsireikšti, nėra koks naujas, mūsų dabar sugalvotas, bet jis turi šaknis pasaulio istorijoje.

Nauji tyrinėjimai parodė, kad visa eilė tautinių grupių išlaikė savo būdą, charakterį, kalbą, būdami toliausiai nuo savo tautos kamieno. Kas keisčiausia, kad tiek kultūringos, tiek mažiau kultūringos tautos išsilaikė, tačiau suprantama, kad kultūringos tautos sąmoningumas turėtų padėti ne tik palaikyti kalbą, bet ją turtinti ir plėsti, kas gali būti didelis veiksnys ir pagalba mūsų ateičiai.

Ir dr. Baltinis ir dr. Girnius pažymi, kad tauta yra siejama ne aklu instinktu, o dvasiniu ir moraliniu ryšiu, ir jie abu dar kartą pažymėjo, kad sti-

būdami žemesnės kultūros, nepritapo prie vietinių ir greit neišmoko vietos kalbos. Dėka tokių sunkių sąlygų jie glaudėsi labiau vienas kito, ieškodami pagalbos, trokšdami užsimiršti, pasidalinti išpūdžiais, pasidžiaugti. Ir dėl to jie išlaikė savo kalbą ir savo papročius. Man pačiam bekeliaujant per Lietuvą teko pažinti porą ūkininkų, kurie, eilę metų išbuvę Amerikoje, grįžo iš ten, lyg nematę to krašto. Skirtumas tik, kad atvežė kiek doleriu prisi-pirkdami žemės. Vieno iš jų anglų kalbos turtas ribojosi kiek apie melžimą, kito kalbos bagažas irgi buvo nedidesnis. Suprantama, su tokiu mokėjimu kitataučių draugų neigysi ir trokšdamas nenutautėsi. Tačiau ten, kur išeisviai pasitiki savimi, savo kultūra, mokslu, kurie jie greit pramoksta svetimos kalbos tiek, kad sugeba tvarkyti savo reikalus be vertėjo pagalbos, ten nėra būtina palaikyti ryšį su savo tautos nariais. Gyvenimas

Vilniaus universiteto bibliotekos Senosios periodikos skaitykla.

Valai irgi neatsilieka ir vis plačiau vartoja savąją kalbą, neturėdami daugiau to paties kamieno žmonių, kaip kad turime lietuviai. Ta linkme eina visos kitos naujai gimstančios tautos Afrikoje. Jos su didžiausiu dėmesiu dairosi ne į primestą techniškai paruoštą kalbą, bajorišką, bet į savo motinos kalbą.

Taigi pažymėtinas viso pasaulio tautų troškimas ne siaurinti ar mažinti pasaulio kalbų skaičių, bet net didinti, puoselėti, kaip pasididžiavimo

priausias ir pagrindinis ryšys yra gimtoji kalba, nes toji duoda atskirumo, savarankiškumo, pajutimą savęs. Dr. Baltinis dar tvirtina, sakydamas, kad tautos sąmonė yra vienos tautos žmonių pajutimas, kad juos visus tarp savęs riša tikri ir stiprūs ryšiai, kad jie gali būti laimingi tik būdami kartu, kad tų ryšių nutraukimas daro juos nelaimingus ir jų gyvenimą negalimą. Tačiau emigracija jau parodė, kad tas tvirtinimas teisingas ten, kur ateiviai,

svetimame krašte pasidaro pakenčiamas, ir gal tik pasiilgimas, sentimentas drumsčia ramybę, bet ir tai priklauso nuo individo jautrumo, nuo jo pažiūrų į dvasinius ir fizinius reikalus.

Tokiose patogiose migdančiose sąlygose išlikti gyvam savo kalbai ir tautai reikia jau pilno subrendimo, pasiryžimo, kartu tvirtu įsitikinimo reikalo naudingumu.

(Bus daugiau)

IŠGYVENK IKI 2005-UJŲ

Kai ryte tingim lipti iš lovos arba daryti mankštą, turbūt niekada nesusimąstom, kad kažkur tuo pačiu metu kažkas valosi dantis pats ir jaučiasi dėl to labai laimingas. Arba pats nuotoliniu pultu įsijungia televizija, arba pats verčia žurnalo puslapius. Stengiamės negalvoti, kad yra tokių žmonių, nes apie tai galvoti tiesiog nejauku. Kaip ir gatvėje, kavinėje arba koncerte pamatyti vežimėlyje sėdintį žmogų. Kažkada Vladas Diržys, pamatęs neįgalų žmogų, irgi jausdavosi būtent taip. Tik gyvenimas viską sutvarkė savaip.

1995 kovo 3-ioji turėjo būti eiline jauno, prieš kelerius metus išsiskyrusio verslininko diena. Vladas su draugu verslo reikalais važiavo iš Ivanovo miesto namo į Šiaulius. Latvijoje už vairo sėdo draugas, o Vladas įsitaisė šalia, prisėgė saugos diržą ir užmigo. Netoli Ogres miestelio automobilis lėkė į griovį ir vertėsi ant tos pusės, kur sėdėjo Vladas. Nelemtas diržas neleido pasilenkti, todėl kai automobilis vėl atsivertė ant ratų, Vladui buvo lūžęs penktasis stuburo slankstelis. Nors ir nepraradęs sąmonės, vyras nejautė nei rankų, nei kojų. Net kai gydytojai pasakė, kas atsitiko, Vladas neprarado vilties. Kaip ir jį gydžiusieji. Žodžius "turėkite vilties", "mūsų laukia didelis ir įtemptas darbas" iš medikų lūpų per tuos metus jis išgirdo gal šimtus kartų. Nors Vladas diagnozė reiškė, kad jis niekada nevaldys nei rankų, nei kojų, energingas, užsispyręs vyras judėjo pirmyn, nelaukdamas niekieno malonių. Aišku, labiausiai padėjo tėvai ir sesuo. Žmona su vaikais išvyko gyventi į užsienį, su dukra ir sūnumi daugiausia bendravo laiškais. Pirmus trejus metus po avarijos Vladas

keliavo per ligonines, kol pagaliau rado geriausią variantą - prieglobsti Vilniaus gerontologijos ir reabilitacijos centre (EKMI), kur jį nuolat prižiūri dvi slaugės. Vlados tėvai iš Šiaulių persikėlė gyventi į Vilnių, kad galėtų slaugyti sūnų. Devyniolikmetė Vlados dukra, grįžusi į Lietuvą, studijuoja teisę, dažnai lanko tėtį.

Per šešerius metus Vladas išmoko važiuoti elektriniu vežimėliu, pats išsivalyti dantis, įsijungti televiziją, versti knygų puslapius, dirbti treniruokliu, be to, mokosi anglų kalbos (siena prie lovos nukabinėta angliškais žodžiais). Vlados tikslas - išgyventi iki 2005 metų su mažiausiomis raumenų atrofijos, kaulų ir kitų vidaus organų susidėvėjimo pasekmėmis. Jis tiki, kad 2005-ieji mokslo pažangos dėka bus paralyžiuotų žmonių grąžinimo į aktyvų gyvenimą metai. Kodėl būtent 2005-ieji? Todėl kad taip pasakė garsus amerikiečių aktorius Kristofer Reeves, tais pačiais metais kaip ir Vladas nukritęs nuo arklio ir susilaužęs stuburą. Jis tikisi savo penkiasdešimtmetį sutikti pats prie lūpų pakėlęs taurę šampano. Vladas labai norėtų įsigyti kompiuterį ir internetu susisiekti su K. Reeves ar kokia bendralikimių draugija. Internete jis galėtų bendrauti su visu pasauliu, gal net ir susirasti darbą. Vladas žavisi maklerio profesija. Kad raumenys neapmirtų, juos nuolat reikia treniruoti specialiu treniruokliu, prie kurio reabilitacijos centre nuolat laukia eilės neįgalųjų. Dar Vladas norėtų susitvarkyti savo 15 kv. m kambarėlį, 4 kv.m vonios kambarį bei 5 kv.m koridorių taip, kad galėtų be slaugių pagalbos įsėsti į vežimėlį, specialiais bėgiais pats nuvažiuoti į vonią, žodžiu, kuo mažiau priklausyti nuo kitų. Turbūt nereikia aiškinti,

kad visa tai kainuoja. Kompiuteris Vladui būtų tiesiog langas į pasaulį, galintis išplėsti jo mažą kambarėlį iki begalybės. Kol kas jis džiaugiasi, pats galėdamas nuvažiuoti iki šalia esančios Kunigų seminarijos, pakalbėti su tais, kurie visada randa gražių šviesių, išmintingų žodžių. Net būsimieji kunigai stebisi Vlados optimizmu, sugebėjimu bendrauti, tuo, kad jis niekada nekeikia likimo, nesiskundžia. Turbūt todėl jo "celėje" nuolat sukiojasi studentų medikų, klega slaugių, ateinančių tiesiog paplepėti su išvaizdžiu, maloniu, visada gerai nusiteikusiu Vladu. Ir jūs galite jam padėti, jeigu norite ir galite.

Paskambinkite Olgai Čapkevičienei Clevelande 216-281-9846, e-mail: ecapas@hotmail.com arba tiesiai Vladui telefonu Vilniuje 69-78-61, arba parašykite jam adresu: Kalvarijų 223 bt. 24,2057 Vilnius. Jūsų parama labai praverstų šiam šviesiam žmogui, niekada neprarandančiam vilties gyventi visavertį gyvenimą.

Ligita Juknevičiūtė
Vilnius

TRISDEŠIMT DEVINTASIS "Dirvos" novelės konkursas

Skiriamos DVI PREMIJOS:

**Pirmoji - 500 dolerių,
Antroji - 300 dolerių**

**Iš A.A. SIMO KAŠELIONIO
Palikimo, kurį tvarko "Korp! Neo-Lithuania"
vyr. valdyba**

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė patiems pasirinkti novelės temą ir meninės išraiškos formas.

Paskutinė rankraščių įteikimo data - 2001 metų lapkričio 1 d. (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

**Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191**

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kurioje kitoje valstybėje.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti perrašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant pridedamo užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusių vokeliai bus atidaryti. Nepremijuoti rankraščiai grąžinami, tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Vertinimo komisija paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti.

AR DAR ILGAI EKSPERIMENTUOSIME?

Dabartinė lietuvių tautos situacija man primena blogai organizuotą eksperimentą su bandomuoju triušiu. Viskas tebevyksta nesubrendusios demokratijos sąlygomis. Besiblašantis politiniuose sūkuriuose Prezidentas vietoj to, kad įgyvendintų žadėtą tautos politinių jėgų konsolidaciją, susigalvojo "naująją" politiką, kurioje amerikietiško liberalizmo dvasią bandė sukergti su kairiaja idėja. Nepavyko. Politinė krizė prasitęsė (7-8 mėnesius nebuvo pilnai suformuotas ministrų kabinetas), susipriešinimas padidėjo, tada jis metėsi į kitą kraštutinumą - jūs, liberalai, pabūkite opozicijoje, o tautai pavadovaus visais laikais vadovavusi charizminė asmenybė. Ji pratęs A. Kubiliaus vyriausybės neblogai pradėtą ekonomikos atgaivinimo programą, pasirašys Lietuvos priėmimo į NATO Aktą (konservatorių valdymo metu buvo sudaryti tvirti žengimo į NATO pamatai), neprieštarus Eurointegracijos vyksmui...

Tautos politinis mulkinimas, į ekraną prakišant vis tuos pačius ar naujesnius lyderių vaizdelius, pernelg

užsitęsė. Atrodo, kad visi laukia stebuklo (žemdirbiai Sporto Rūmuose patikėjo, kad šventa mana nukris iš dangaus) ir tyliai prisiima kankinių biudžeto skylės lopomos socialiai remtinų pensininkų politinių kalinių ir tremtinių, invalidų sąskaita. Dėl nepakeliamų mokesčių septynis kartus sumažėjo vidutinis ir smulkus verslas. Sužulėję valstybės klerkai iš centro skelbia apie Kauno aukštųjų mokyklų ir institutų teisių apribojimą net galimą sujungimą ar uždarymą, Kauno Radijo ir Televizijos centro panaikinimą. Prieštaraujant Konstitucijai, apmokestinamos studijos, kai kurios gydymo paslaugos ir vaistai. Didelė dalis sėdinčių Seime yra atitrūkę nuo savo rinkėjų, nelanko posėdžių ir skuba tvarkytis savo asmeninius reikalus. Apie dešimt tūkstančių "smulkių žuvelių" sėdi kalėjimuose, tuo tarpu iki šiol nenubaustas nei vienas korumpuotas valdininkas, pagrobęs milijonus valstybės turto. Žiniasklaidos titaniškos ir didvyriškos pastangos atskleisti mūsų gyvenimo negeroves kaip taisyklė,

neretai niveliuojamos teisės saugos ir valdžios abejingumo. Paradoksalu, tačiau aukščiausia teisingumo institucija - Konstitucinis Teismas-svarstė ir sau pasitvirtino, kad gauna superalgas teisėtai...

Šioje situacijoje masiškai emigruojama ir, suprantama, prarandame intelektualiausią tautos dalį - ir kaip materialinio produkto kūrėją, ir kaip lietuviško tautiškumo stiprintoją. Juk Vakarų informacinės, ekonominės, globalizacijos struktūros veikia ir veiks paliepusią tautinę savimonę, net lietuvių kalbos atsparumą. Į kur žengiamo, kai didėja totalinis kultūros, švietimo, tautiškumo, ekonomikos ir politikos nuopolis. Į valstybės susinaikinimą? Iš kur gauti galių atgimti. Aišku, kad iš tautos. Juk visų nepriklausomų valstybių politinės ištikimybės ir stiprumo pagrindas yra ir buvo tauta. Ir jos išrinkti atstovai. O ar jie šiandien pateisina mūsų lūkesčius? Kol kas ne. Tad ar ne laikas mums atsibusti?

Arimantas Dumčius,
"Kauno diena", Haid parkas

Laivų paradas Clevelande.

RENGINIŲ KALENDORIUS

RUGPJŪČIO 12 d. nuo 12-os iki 6-os v.v. Lietuvių klubo popietė Amerikos italų klubo pokylių vietoje.

RUGSĖJO 8 d. Dievo Motinos parapijoje įvyks Clevelando ateitininkų darbo metų pradžios susirinkimas.

RUGSĖJO 9 d., 11:30 val. Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 23 d. Madų paroda "Rudens lapai", rengia skautės Židinetės.

SPALIO 12 d. penktadienį, 6:30 v.v. Dievo Motinos parapijos salėje Lietuvių dienos (JAV LB 50-čio sukaktis), "Ažuoliukų" choro koncertas. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

SPALIO 14 d. 10:00 v.r. Dievo Motinos parapijos šventovėje Lietuvių dienų iškilmingos mišios (Dalyvauja organizacijų atstovai su vėliavomis) gieda "Exultate" choras, vad. muz. Rita Kliorienė. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

LAPKRIČIO 11 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

LAPKRIČIO 24 d., 6:30 v.v. Lietuvių Namų viršutinėje salėje - Abiturientų/studentų pagerbimo pokylis.

GRUODŽIO 15-16 d. Šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. Bendros Kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

DIRVAI AUKOJO

B.Miklius, St. Pete, FL.
Kosto Vaičičio atminimui 50
S.Undraitis, Lemont, IL 30
B.Steponis, Seven Hills, OH .. 25
E.Janušauskas, Canada 20
G.Gudauskas, Los Angeles CA 15
V.Maceikonis, Elizabeth, NJ 15
J.Mildažis, Juno Isles, FL 15
B.Navikas, Mentor, OH 10
J.Nevarauskas, Munster, IN ... 10
R.Bistrickas, Chesterland, OH 5
Z.Juškevičius, Oak Lawn, IL 5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

TAUPOS KURSAI

Clevelando lietuvių kredito kooperatyvas TAUPA prie metų ketvirčio ataskaitinių pranešimų visiems nariams išsiuntinėjo savo veiklos lapą. Ten pranešama apie kompiuterio kursus, kuriuos praves Web Wise Enterprises - rugsėjo 17 ir 24 d. ir spalio mėn. 1, 8, 15 ir 22 dienomis. Programa taikoma asmenims virš 50 metų amžiaus. Skambinkite informacijai į TAUPĄ tel. 216/481-6677.

Ger.J.

Mylimam dėdei

A. † A. JOKŪBUI VALIUKEVIČIUI

iškeliavus Amžinybėn, mūsų mielą bičiulę
DANUTĘ KAŠKELIENĘ nuoširdžiai užjaučiame

*Izabelė Oksienė
Marija Kairienė
Vladas Gily
Petras Maželis
Rūta Sakienė*

LIETUVIŲ TAUTOS SUKILIMAS

"Dirvoje" liepos 3 d. Nr. 26 yra parašyta 1940 m. apie Lietuvos mokytojus.

Papildau S. Tūbėno rašinį.

1940 metų rugpjūčio 15 d. visos Lietuvos mokytojai buvome suvaryti į Kaune esantį sporto stadioną "perauklėjimui".

Po prieš pietus pasibaigusį paskaitų, aš Laisvės Alėjoje radusi suolą, atsėdau pailsėti.

Neužilgo pro šalį norėjo praeiti Jonas Bazilevičius, buvęs Marijampolėje Juvinato berniukų gimnazijos mokinys - mano geras draugas - aš tuo pačiu laiku mokiausi irgi Marijampolėje Mokytojų Seminarijoje.

Paprašiau atsisėsti ir išklausti, ką aš esu sugalvojusi. Kai pasibaigs paskaitos ir orkestro grotas internacionalas, nesėkime bet giedokime Lietuvos Himną - J. Bazilevičius man labai pritarė. Sutarėme būti

pačiame gale salės-priešais valdžios stalą.

Gaila, aš negalėjau ten būti, nes kai ėjau į salę, ėjo kartu kelios žydės mokytojos - atsėdau kartu su jomis visai netoli valdžios stalo.

Jonas Bazilevičius pasikalbėjo su patikimais mokytojais ir kai pasibaigė paskaitos, nutilo orkestras, iš galo salės pasigirdo Giesmė - Lietuvos Himnas. Nesėdome tik atsėdėjo žydės ir valdžia. Išjungė garsakalbius.

Valdžia užsirūkė papirosus ir vos ne vos nepakišo savo galvos po stalą.

Lietuvos Himną tikrai iš tikros širdies giedojome.

Buvo tardoma, bet veltui...

Bet 1941 m. Jonas Bazilevičius ir daugiau Juvinato auklėtinių buvo išvežti į Sibirą. Ar grįžo - nežinau.

Mok. Ona
Jankauskaitė- Kreivėnienė

2003 METŲ "ŽALIOS KORTOS LOTERIJA"

JAV Valstybės departamentas teigia, kad rugpjūčio mėnesį bus plačiai skelbiamos instrukcijos dėl 2003 metų "žalios kortos loterijos".

Anketas 2003 metų loterijai bus galima siųsti paštu nuo 2001 spalio 1 spalio 31 dienos. Informacija, kuri turės būti įteikta JAV valdžiai, turbūt bus panaši, kaip ankstyvesnėse loterijose. Ją gavus, paskelbsime "Dirvos" skaitytojams.

Praeitų metų programoje buvo gauta 10 milijonų teisėtų anketų. Prie to buvo gauta dar 3 milijonai anketų, kurios buvo netikslingai ar nepilnai užpildytos ir buvo atmestos.

Praeitų metų loterijos eigoje, 1,483 lietuviai laimėjo "žalias kortas". Estai laimėjo 61 ir latviai - 156.

International Services informacija.
Algis Rukšėnas

PADĖKA

A. † A. KOSTAS VAIČAITIS

Gimė 1911 m. kovo 28 d., Šakių apskr., Gelgaudiškio vals. Gyveno Čikagoje ir paskutiniu laiku St. Pete Beach, Floridoje. Mirė 2001 m. liepos 8 d. ir buvo palaidotas liepos 11 d., šalia žmonos Valės Memorial Park Mauzoliejuje, St. Petersburg, Florida.

Nuoširdi padėka kunigams br. Antanui Grabnickui, O.F.M. ir dr. Matui Čyvui už maldas koplyčioje, šv. Mišias bažnyčioje ir apeigas kapinėse.

Širdingai dėkojame visiems už a.a. Kosto gausų lankymą koplyčioje, paskutinį atsisveikinimą bažnyčioje ir kapinėse. Dėkojame už aukas šv. Mišioms, Lietuvos partizanams, Lietuvos Dukterų Draugijai ir už asmenines aukas. Dėkojame už giesmes St. Petersburgo Lietuvių klubo vyrų vienetui ir vadovui L. Sodeikai. Reiškiamė gilią padėką Romo Kalantos Šiaulių kuopai, vadovui V. Gedmintui už pagarbą su vėliavomis ir garbės sargybą. Dėkojame Albinui Karniui už jo šiltus atsisveikinimo žodžius, St. Petersburgo Lietuvių klubo pirmininkei L. Kynienei, Lietuvių Bendruomenės atstovei V. Meiluvienei ir Tautinės S-gos St. Pete Skyriaus atstovei A. Česnaitei už atsisveikinimo žodžius.

Nuoširdi padėka A. Januškevičienei kuri jį taip nuoširdžiai ir sąžiningai prižiūrėjo paskutiniais gyvenimo mėnesiais ir A. Slušnienei už suteiktą pagalbą.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie suteikė velioniui paskutinį patarnavimą ir palydėjo į Amžino Poilsio vietą.

*Liūdesyje liko prof. Rimas su žmona Aukse,
duktė Virginija, anūkė Rima King su vyru,
anūkė Krista, proanūkas Jonas King
bei giminės Amerikoje ir Lietuvoje.*

A. † A. JANINAI DOVYDAITIENEI

Iškeliavus Amžinybėn, jos vyrą VINČĄ, dukrą RASĄ, sūnų KĘSTUTĮ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė

*Vera ir Alfonsas Bimbiriai
Aldona ir Bernardas Brazdžioniai
Nina Butkuvienė
Marija Butkienė
Rita ir Jurgis Juškaičiai
Liucija ir Antanas Mažeikai
Mykolas Naujokaitis
Stasė Pautienienė
Birutė ir Jonas Prakapai
Rūta Sakienė
Marija ir Jonas Šimoniai
Marilyn ir Vern Sterling
Aušra Rudvalis - West su šeima
Arūnas Rudvalis
Zita Rudvalis*

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$35.

PUSEI METŲ - \$20.

PIRMA KLASE - \$58.

ORO PAŠTU | UŽSIENI METAMS - \$110.00

LIETUVOS AIDS CENTRO PRANEŠIMAS

Liepos - rugsėjo mėnesiais intensyvěja tyrimai dėl ŽIV ir virusinio hepatito C

Šiuo metu pasaulyje žinomi du žmogaus imunodeficitu viruso tipai - ŽIV-1 ir ŽIV-2. Lietuvoje, kaip Europoje ir Jungtinėse Amerikos Valstijose labiau paplitęs ŽIV-1, turintis eilę subtipų.

Lietuvoje diagnozuojamas ŽIV subtipas (A), lengviau plintantis lytiniu keliu ir atkeliavęs iš Afrikos. Pirmiausiai juo užsikrėtę jūreiviai, tačiau dėl prevencinio darbo jis neišplito ir todėl dar ir dabar Lietuvoje nėra ŽIV protrūkio tarp moterų. Nuo 1996 m. Lietuvoje diagnozavus ŽIV užsikrėtusius intraveninius narkomanus, nustatytas kitas - B subtipas, sunkiau plintantis lytiniu keliu. Efektyvios prevencijos dėka pavyko išvengti Karaliaučiaus srityje vyraujančio ŽIV A ir B subtipų derinio.

Lietuvos AIDS centro laboratorijoje, naujausiais molekulinės diagnostikos metodais atlikus išsamius Lietuvoje vyraujančio žmogaus imunodeficitu viruso tyrimus, nustatyta, kad šiuo metu tarp naujai registruotų ŽIV infekuotų intraveninių narkomanų pradėjo vyrauti nauji viruso subtipai, išstumiantys B subtipą ir žymiai geriau plintantys lytiniu keliu. Tai reiškia, kad šiais ar sekančiais metais galimas didelis ŽIV infekcijos protrūkis tarp žmonių, priklausančių rizikos grupėms.

Lietuvos AIDS centras kartu su visuomenės sveikatos darbuotojais š.m. liepos - rugsėjo mėnesiais intensyviną rizikos grupių tyrimus. Visuomenės sveikatos specialistai savo aptarnaujamose

teritorijose įvertins galimą asmenų, priklausančių rizikos grupėms (registruoti ir neregistruoti narkomanai, prostitutės, vyrai turintys santykius su vyrais ir kt.) skaičių; panaudojant valsty-

bines ir nevalstybines organizacijas, organizuos asmenų, vartojančių narkotikus (esančių ir nesančių narkologų dispanserinėje įskaitoje), apklausą ir kraujo paėmimą; paimtą kraują iki šių metų rugsėjo 15 d. siųs į Lietuvos AIDS centro laboratoriją dėl ŽIV ir hepatito C ištyrimo

(hepatito C paplitimas yra vienas iš markerių, nurodančių rizikos grupių galimą užsikrėtimą ŽIV infekcija).

Šios priemonės leis įvertinti situaciją ir užkirsti kelią ŽIV plitimui.

Med. dr. Saulius Čaplinskas
Lietuvos AIDS centro direktorius

DOVANA VILNIAUS PSICHIATRIJOS LIGONINEI

Seniausia ir didžiausia Lietuvoje Vilniaus psichiatrijos ligoninė gavo didelę finansinę paramą iš tarptautinės farmacijos bendrovės "Eli Lilly". Ligoninės vadovai ir kompanijos atstovai pasirašė dvejų metų sutartį, pagal kurią ligoninei modernizuoti skirta 400 tūkst. Lt, praneša ELTA.

Pasak Vilniaus psichiatrijos ligoninės direktoriaus Valentino Mačiulio, tai pirmas kartas per pastarąjį ligoninės veiklos dešimtmetį, kai ligoninė iš privačios bendrovės gauna tokio dydžio paramą, kurią savo nuožiūra gali skirti ligoninės modernizavimui ir

pažangių psichiatrijos projektų įgyvendinimui.

Vilniaus psichiatrijos ligoninėje yra per 900 lovų, per metus ligoninėje gydomi daugiau kaip 8,5 tūkst. ligonių, dirba 118 gydytojų ir 300 medicinos slaugytojų. Dėl lėšų stokos ligoninė kol kas teikia tik būtinąją psichiatrijos pagalbą.

Pasak "Eli Lilly" atstovybės Lietuvoje vadovo Arūno Lignugario, senas filantropijos tradicijas turinti farmacijos kompanija Lietuvoje remia Diabeto centrų kūrimą, Psichinės sveikatos centrų kompiuterizavimą, teikia

paramą šeimų su psichine negalia reintegracijai ir Lietuvos savižudybių prevencijos programai.

Prieš 125 metus JAV įkurta kompanija "Eli Lilly" kasmet pasaulio šalims skiria paramos medikamentais daugiau kaip už 100 mln. JAV dolerių, o kitokios paramos - už 30 mln. JAV dolerių. 2000 m. kompanija "Eli Lilly" už sėkmingą naujos kartos antipsichotiko, skirto ilgalaikiam šizofrenijos gydymui, įvedimą gavo Didžiosios Britanijos karalienės Elžbietos II apdovanojimą.

ELTA

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports - visas - prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

866 E. 200 th St.

Sat.: 8 am to 4 pm

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą ilūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS:

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SAŠKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

Rita Staškutė-Žvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel.: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

KELIŅĖS Į LIETUVĄ - 2001

Visi skrydžiai - geriausiomis kainomis

Atstovaujama FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS REALTY

Rita P. Matienė - Broker - Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser - Įkaiquotoja
Profesionalus pataravirpas perkant-parduodant namus ir namų įkaiquvirpas

V. R. MATAS

Vytas R. Matas - Attorney-at-Law - Advokatas

Visi teisijiai pataravirpai

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530